MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

THIRTY-THIRD DAY.

Saturday, 16th April 1960.

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at Thirty Minutes past Eight of the Clock

MR. SPEAKER (SRI S. R. KANTHI, B.A., LL.B.) in the Chair.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Sri MALI MARIYAPPA (Minister for Co-operation).—Sir, I beg to lay on the Table a Note on working results and future prospects for development and expansion of the Hutti Gold Mines as promised in reply to starred question No. 2561 on the 11th April 1958.

BUDGET ESTIMATES FOR 1960-61—DEMANDS FOR GRANTS.

Demands Nos. 27, 49, 28, 19, 44, 7, 54, 52, 18, 38, 57, 58, 1, 3, 4, 6, 7A, 8, 33, 34, 35, 36, 37, 55, 56.

***Sri S. D. KOTHAVALE** (Chikodi).—Mr. Speaker, Sir, I rise to support the demands made on behalf of the Government for Industries and other items. While doing so, I want to bring to the notice of this House and the Government certain accepted principles and policies which govern the development of the State and the entire nation. The accepted principles are that the industries should be decentralised and that there should be a sort of dispersal of industries, particularly in the rural areas. It is further stated that the gap between undeveloped and developed areas should be bridged as also the gap between the rural and urban areas. It is an accepted policy not only in India but in every nation that for the purpose of development the entire nation is taken as a unit. Industries have to be started wherever resources are available and also wherever raw materials and other conditions congenial to the development of industries are available. The other principle is that all regions must be developed because any region which remains undeveloped becomes a sort of sickly arm of the body politic and a drag on the entire nation. It has been our complaint that some States in South India have not been paid equal attention by the Central Government as some States in North India. Of course, with what justification one could say this, is everybody's guess. I think on many occasions the Hon'ble members of this House have stated that industries which should have been started in Mysore State have not been set up but they are given to other areas. We should of course try to get more industries for this State. We urged for inclusion in the core of the Plan our Sharavathy Project and of course the first two Stages are to be completed by December 1962. That is how we proceed. This principle which governs the States *inter se* the whole of India, governs the State and its component parts. Therefore,

---

*Asterisk indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

(SRI S. D. KOTHAVALE)

my submission is while considering the entire State we should think of its development as one unit, meaning thereby that the resources minerals and other amenities should be harnessed properly wherever they are available. Subject to this proposition, it should be our duty to develop every area of the State. It should be our endeavour to bridge the gulf between rural and urban areas and developed and undeveloped areas of the State.

For this purpose, it would be very essential that a sort of weightage, a sort of more attention has got to be paid to the under-developed areas and whether they are in Ex-Mysore State, or Bombay Karnatak or Hyderabad Karnatak, or Madras Karnatak wherever they are, they have got to be developed. What is meant by weightage is known to all. It need not be formally defined. Generally, Sir, if the funds of the State are to be distributed on the population basis or areawise, there would be a sort of equitable distribution, but when we come to the decision that a particular area or people are not sufficiently developed or have not come in line with other areas weightage has to be given to it. Therefore I put in a plea for the Government to see whether from the point of view of industrial development or supply of power Bombay Karnatak or Hyderabad Karnatak or Madras Karnatak area has been sufficiently developed or sufficient attention has been given to them. I humbly submit that sufficient attention has not been given to these areas. Having said so, I may say, Sir, that certain amounts were allotted for the development of rural industries and Deputy Minister who is present here is aware that the entire amount was given to Old Mysore area. I do not know the reason why a single pie was not given to us. Probably, there might have been certain difficulties or reasons for it. I am not here to criticise anybody but I am only bringing out the point that sufficient attention has not been paid where greater attention is necessary. As a matter of fact, some Hon'ble Members have a wrong notion and they feel that the integrating areas of Bombay Karnatak or Hyderabad Karnatak or Coorg area are a sort of a liability. They are really under a wrong impression. I can point out that the income from the integrating areas other than the old Mysore area is in fact more than half. Take for instance, agricultural income tax. Of the total recoveries from agricultural income tax, about one crore 80 lakhs come from outside the old Mysore area and about Rs. 50 lakhs come from old Mysore area. Coorg alone is contributing about Rs. 80 lakhs. Coorg is an integrating area; it is not part of old Mysore area. I am not here to criticise or accuse anybody. It is far from my mind. I am putting before the House certain considerations which this House should view with sympathy and understanding. I am just trying to show that the integrated areas have not come with a liability; they have got greater income, greater potential for industrial development and greater potential for power.

The next point is, even with regard to sales tax, if my information is correct, I think the four districts of Bombay Karnatak area are contributing an amount of nearly 1 crore and 20 lakhs and entire 9 districts of old Mysore area together are contributing about 1 crore and 50 lakhs. With regard to land revenue, I may say, the land assessment in Bombay area is much higher. If I am to speak of my own taluk of Chikodi, we give a revenue of about Rs. 5 to Rs. 6 lakhs. The rate of land revenue in our parts is more and in some cases it is as high as Rs. 10 per acre. I can definitely state that our land revenue contribution is more than that of old Mysore area. Now, Sir, I wish to make a reference to the another aspect of the question. According to the recommendations of the Finance Commission, our Government gets about Rs. 6 crores, the highest grant ever paid by the Centre to any State and the reason is very clear. The reason is that a case was made out by the re-organised Mysore State that certain backward areas from Bombay, Hyderabad and other areas have come to the State and in order to

develop them. higher grants should be given. That was one of the pleas that was accepted and the result is we are getting from the Central Government the highest grant that was ever given to any State in India. Besides, there is the share in Excise duties, taxes on income other than corporation tax, and tax on railway, passengers and all that share comes to nearly Rs. 16 lakhs. Supposing the State's population is about two crores and the capita share taxes of other grants received from the Central Government comes to Rs. 8. The other day, the Minister for Public Works said that the Government is following a policy of weightage to backward areas. What type of weightage is given ? He cited figures in this behalf. In fact, they are spending practically 50 per cent in old Mysore area and giving 50 per cent to other integrating areas. What sort of weightage is that? No justice, is being done. If half the amount is expended in other areas, that will be simple justice. If the principle of weightage were to be accepted- then something higher should have been given. But on the contrary certain Hon'ble Members of this House complain that old Mysore is neglected. The fact is that old Mysore is fattening itself at the cost our area. In fact, as I have said, we have brought greater income, greater revenue receipts, and greater grants on account of our areas.

Sri G. SHIVAPPA (Chitradurga).—Is it fair to say that old Mysore is fattening itself at the cost of other areas? If old Mysore people begin to criticise other areas, then there is no end to it.

Sri S. D. KOTHAVALE.—I am using that expression because some Hon'ble Members chose to say that they were a liability and that old Mysore shoud be left alone. They show a sort of inferior mind. I am stating this only to clear the misunderstanding and nothing beyond that. Well, the old Mysore State is prospering; let it prosper. Today old Mysore area is prospering; tomorrow our turn might come. This idea should be borne in mind. Therefore, my plea before this Hon'ble House and the Government is that the State should be taken as one unit for development of areas and more attention and more weightage should be given to backward areas. That is the plea I am putting forward.

I want to say something regarding the necessities of my area. The Hon'ble Members of this House know that industries have not developed in our area for many reasons. In old Mysore area, all industrial development is practically State-developed. There is practically no private effort. We do not want spoon-feeding. We want only to be guided and we want some capital to be supplied. Fortunately, various corporations have been formed now which will give impetus to the industries. In the Bombay State they have formed a master plan for industries. The other day we came to know from the papers that in the new Gujarat State industrialists and the future Ministers of the Government came together and that they are trying to have a master plan for major industries, for medium and small scale and cottage industries also. I submit that a plan of this nature is needed. I made a reference to this in my budget speech. I think Sri Mallaradhya also referred to this. I cannot enlarge on this point for want of time. A plan of this size is needed. An Industrial survey should be undertaken by the State. Wherever there are industrial possibilities, they should be brought to the notice of the public. Further guidance is needed. Even though we are making efforts to develop the industrial sector, we are essentially an agricultural country. The initiative necessary for industrialisation is still to come. It is for the Government to guide the public in this matter. They should point out what raw materials are available, how they may be utilised, what technical training is needed and how the training should be imparted. They should guide us in the matter of organisation, whether it is in the field of co-operation or company law or some other law. Some guidance is needed. Therefore a lead may kindly be given. For instance, Chikodi Taluka is a tobacco-growing area. I have said this on various occasions.

(SRI S. D. KOTHAVALE)

Chikodi Taluka gives to Central Excise about four crores annually as excise revenue, and sometimes even six crores. It may be said by some that therefore that area is included in the Mysore State and that is why efforts are being made by some others to get that area to some other State. I am just inclined to address a few words for the edification of my friend Sri Muckannappa. He inadvertantly said that we are out to fight anybody. He is mistaken. We are not out to fight anybody in any area whatsoever. The Fazl Ali Commission gave a report and the Parliament of the whole of India gave a decision. Pandit Pant made a statement regarding linguistic disputes (*Interruption*). My learned friend Sri Samaji from Belgaum misunderstands me. I am trying to clear a misunderstanding that we have never any idea of fighting anybody. In fact, I want to serve the people here or there. If this misunderstanding is not cleared, it is likely to create certain bad feelings in certain areas. Nothing should be said by way of indiscretion. The other day we passed a resolution unanimously in this House saying that the boundaries between Mysore and Bombay should not be changed.

SRI N. O. SAMAJI (Belgaum-II).—Is it out of a sense of fighting ?

SRI S. D. KOTHAVALE.—Four or five members might have objected. My friend Sri Muckannappa was one of the honourable members who voted for it. Can we therefore construe that Sri Muckannappa is fighting anybody ?

SRI C. J. MUCKANNAPPA (Gubbi).—I have listened to my friend. I never said anything about Chikodi.......

MR. SPEAKER.—After all, we are Mysoreans.

SRI S. D. KOTHAVALE.—Sir, I will mention the last point. I referred to tobacco cultivation in our area. At Nippani, you can bring into being a very fine industry. A nicotine plant can be installed. It has got a very fine potential. I want the Government to consider this. There are certain other potentialities—cement industry in Gokak taluka for example. That should be considered and the industry developed there. I have got in my mind certain other matters, but for want of time, I do not want to touch upon them. I will take some other occasion for airing my views on those subjects. With these remarks, I support the demand of the Government.

*SRI L. S. VENKAJI RAO (Basavanagudi).—Mr. Speaker, Sir, while supporting the demand, I intend offering certain suggestions for the consideration of the Government. After hearing the lucid and learned speech of my honourable friend Sri Mallaradhya, I thought that there would be very little to say in the matter. Now that my old friend on this side, Sri Kothavale, has introduced certain subjects, which in my opinion are controversial, if I may say so, I am forced to take a few minutes more.

Sir, yesterday, while Sri Mallaradhya was speaking on the Steel industry of Bhadravathi, I was thinking within myself that it would have been better if only he had devoted some more time on the particular subject. I do not know why he did not do so. Sir, I am not aware of the proposal that is in the mind of the Government or the Cabinet. Still I agree with Mr. Mallaradhya when he said that it would be quite possible to get a few crores—15 or 16 crores—in case the Government decides to convert it into a joint stock company.

We were not only the pioneers. We really had a survey made of the industry as far back as 1930. Prior to that, during the time of the Dewanship of Sri M. Visveswariah, he himself had initiated a conference—an economic conference. Industrial development was an offshoot of that. It was my honourable friend Sri Mallaradhya who took charge of it. As soon as he joined service, the first thing that came to light was his aptitude for work and his intense study of the requirements of this country in the economic sphere. With this knowledge and background, Mr. Mallaradhya was able to impress upon the

members of this House of the need and necessity of conserving our energy and also to seek assistance based upon our potentialities, from outside countries as well. In my opinion, the Bhadravati Iron Works would have been a failure if there was no Hitler. Because of war we were able to continue that works and there was a sort of prosperity and we were able to go ahead. The previous legislature and the Representative Assembly wanted to close down that show but fortunately Hitler came to our rescue and we were able to take the best out of it. No doubt, as a result of the war, crores of people did suffer but there was benefit to underdeveloped countries in a way. Now it is impossible to think of joint stock company. The Government have taken a decision in this matter and I hope they will try to capitalise the assets in a liberal way. As soon as the child is out we will be able to know whether it is male or female child. Until then none of us will be in a position to know what exactly it will be. I will leave it at that.

9 A.M.

With regard to the Porcelain Industry, I am more or less of the same opinion as my Hon'ble Friend Sri Mallaradhya. I had something to do with industries and I am still having something to do with them not only in Mysore State but elsewhere also.

My friend Sri Kothawale said that undeveloped and underdeveloped areas must be looked after properly. The success of an industry means success not only of this State but the success of the whole country. The success of an industry depends entirely upon its vicinity, raw materials, power, etc. and it should not be misunderstood that the intention of any Government is to see that a particular area or a particular district is to be developed. I do know that the integrated areas have contributed a lot but in the sphere of industries I think the Old Mysore Area has had a unique opportunity of settling down with a view to explore the future possibilities of development for the benefit of the whole State. The controversy about Old Mysore and New Mysore must stop once and for all.

Sri K. P. GADAG (Gadag).—The integrated areas are not developed and how will the industries come into existence if the available resources are not developed ?

Sri L. S. VENKAJI RAO.—I think the Government of Mysore are doing their best in this direction. The Chief Minister is from that area and holding the portfolio of industries; he is certainly doing his best.

Sri K. P. GADAG.—Simply because the Chief Minister comes from that area, how will the industries be developed there ?

Sri L. S. VENKAJI RAO.—He is in charge of Industries. You have got a big paper mill at Dandeli. Wherever there are possibilities of starting industries, they will be explored and Government will do their best in the interest of the integrated area. The forest portfolio is also held by another gentleman who comes from the integrated area. So, I fail to understand why these people should have a pessimistic view in this matter. What about the Bhagalkot Cement Factory ? Still I do not call it avariciousness or greediness but anxiety to have more and more for the people of their area. I appreciate it and it should not be misunderstood for avariciousness or greediness.

Since 1944 whenever I had an opportunity of dinning into the ears of the Government I have asked them to have an altogether different idea of managing the industries. I do not know whether our Government has realised that. Myself and others who have had an opportunity of being associated with industries have said on the floor of the House but I do not think that Government have paid any heed to it. Here again they must divest themselves of the bias that they now possess. They must treat the industries on a different footing altogether. The officers in charge of the Industries Department also should

(SRI L. S. VENKAJI RAO)

be treated on a different footing and the officers posted to manage the industries must have the real background.

In order to assess whether they have the real background or not there must be a small committee called the Board of Management. They have one now but I personally feel that it is one-sided and it cannot voice the views of non-officials and industrialists. Yesterday My friend Sri Mallaradhya pointed out that in England it consists of 13 industrialists. What is the position here except in industries where the directors are elected by the share-holders? In all other industries, we have either officers or people who are either inexperienced or who want to gain some experience. Gaining experience is a laudable object. How far it is possible is the question? I have been a director for the last 25 to 28years and still I feel that I am a child. It has been impossible for me to digest and understand the managing side of industries. So, is it possible for ordinary people unless they get mixed up with experienced people to understand it? Here on some boards I find people who are anxious to do something but they must be dubbed with experienced people. Tame elephants are required to tame wild elephants. So Government must always see to it that new men are introduced only with experienced men.

Sir, although I belong to the ruling party, I am at a loss to understand how this aspect has not been thought of. It is better we think of the personnel before we embark upon ambitious schemes.

In regard to the remuneration of the officers in charge of industries, I have been urging upon the Government to treat those officers altogether on a different footing. An officer in an industry will have to work from morning till late in the evening. In spite of my repeating about the necessity to treat them on different footing nothing has been done.

The other thing that I wish to state is that the Government has a tradition. My friend Sri T. Mariappa was the Minister in charge of Transport and Public Works and he became a Cabinet Minister after Independence. In spite of his being there, I have not been able to find anything extraordinary coming out in regard to the industries. It is hoped that the Government will find its way to treat these officers on a separate footing in the matter of remunerating them and also take up officers who are trained in industries.

SRI T. MARIAPPA (Minister for Finance).—How can being in charge of Transport then .....

SRI L. S. VENKAJI RAO.—He has the experience of Public Works and Transport. Now as the Finance Minister he can give suggestions.

SRI T. MARIAPPA.—He himself has appreciated my efforts in finding funds for expansion of industries.

SRI L. S. VENKAJI RAO.—I thank him. This controversy is still pending before the Finance Minister and myself representing the Industries here.

I hope the Chief Minister will go through what I have stated about the Bhadravati Iron and Steel Works. The hon'ble member Sri J. B. Mallaradhya stated yesterday that there is a lot of scope for starting Steel Works, but it is in the public sector and not in the private sector. We are aware of the market value of shares of the Steel Works like Tatas and that is the reason why the Government are thinking of converting it into a Corporation and a Joint Stock Company.

I can say with a certain amount of certainty that our major industries in Mysore State are working well. In regard to Spun Silk and Sericulture industries, I know the difficulties in the way. I am glad the Government have thought of taking over the Spun Silk Mills and help the sericulture industry.

Regarding the Kolar Gold Fields, there is a proverb in Kannada which says: "ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಣ್ಣ, ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ." At first the Government thought that the Industry deserved Rs. 88 lakhs but finally they gave double that amount and agreed to bear the income tax. But what did the Government do in respect of the Transport Industry? Just

two and a half years prior to nationalisation their own experts had valued the share at Rs. 19-8-0 and the Officer from the Government of India valued it at a higher rate. In this connection, I must thank Sriyuts T. Mariappa, A. Bheemappa Naik and Kadidal Manjappa. I think but for them the shareholders would have had to take poison. At least those people came to the rescue. Even now I feel that these shareholders have a good case and they can go to the court but they still hope that the Government will go to their aid.

In regard to the running of present transport system in the State, I have a few comments to make. To whatever party the Government might belong, it should b run as efficiently as a private concern would do.

Sri F. H. MOHSIN (Hubli city).—It has been successfully run by the Bombay Government.

Sri L. S. VENKAJI RAO.—I am sorry I had no opportunity to be a member of the Bombay Legislature.

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY (Malavalli).—If rationalisation is introduced, do you not think that our industries, whether they are fully managed by the Government or partially managed, would yield good revenue?

Sri L. S. VENKAJI RAO.—Yesterday I heard the Hon'ble member stating that he was M.A. in economics. But no University can bestow any degree on me because I am an undergraduate. It is only the world university of commonsense that can recognise the merit in me and as a result of that I am here.

I am prepared to convince my Hon'ble friend with facts and figures.

The fact is there is difference between an individual running a concern and partnership concerns, private limited companies and joint stock companies *vis-a-vis* Government. If rationalisation means monopoly, then of course, no worker can do what he likes

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY.—It is necessary to a certain extent if you want to build up a socialistic pattern of society and a welfare State which we have proclaimed.

Sri L. S. VENKAJI RAO.—Sir, it is true. I agree with my friend that the whole thing must be owned by Government. But they must also prepare a list of personnel or members to manage it. Have you the material to manage it? you have not enough material. After having it, let them take all the lines. In regard to transport, to come to the point, I personally feel that they will take a long time to show better results. The Government have invested huge sums. These Leyland buses will be able to get some return only after a few years. The balance sheet of this Transport will be appreciated and it will yield return only after a few years. When the capital is invested, it is very difficult to get results within two or three years. It does require some more time We were able to run 120 vehicles by borrowing from the Bank and then repaying the loan within one or two years because the Government of India had come to our rescue with development rebate and depreciation. We have been able to pay back although I feel there is a lot of scope for improvement still; I can say without any hesitation that it is being considered by the Government.

Lastly, I would once again request the Government to bestow more thought not only on developing industries but also to see that the existing industries are managed properly and are also provided with necessary financial aid. If you take the results of one or two concerns, for instance, REMCO, and compare it with 1954 balance sheet, the profit has multiplied; sometimes it has not merely doubled, but also trebled. There is ample scope for improvement in some industries. It is my desire and wish that such of those industries which are not doing well must be examined not only by technical men but by men of experience and find out as to what is necessary in that connection not only to satisfy ourselves but also in the interest of better revenue to the Government.

*ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ (ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಕೈಗಾರಿಗಕೆಳ ಮುಖ್ಯನಾದ ಉದ್ಯೋಗಗಗಳಲ್ಲಿ ನೇಕಾರ ಉದ್ಯೋಗ ಒಂದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ನೇಕಾರ ಉದ್ಯೋಗ ಕಳೆದ 200 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವುದೇ ನೆರವೂ ಇಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ)

ತಾನೇ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಬೆಳೆದುಬಂದಿದೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದು ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲುತನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ನೇಕಾರಿಕೆ ಉದ್ಯೋಗ ಎರಡನೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 40 ಲಕ್ಷ ಮಗ್ಗಗಳು ಇವೆ ಎಂದೂ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನರು ಇರುವರೆಂದೂ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ 35 ಸಾವಿರ ಮಗ್ಗಗಳು ಇವೆಯೆಂದೂ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರತಕ್ಕ ಜನರು ಸುಮಾರು ಐದು ಲಕ್ಷ ಜನರು ಇರುವರೆಂದೂ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಒಂದುಕಡೆಗೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಮಗ್ಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಮಗ್ಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಮಗ್ಗಗಳು ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೇವಲ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 37 ಸಾವಿರ ಮಗ್ಗಗಳು ಇವೆ. ಬನಹಟ್ಟಿ, ರಬಕವಿ, ಮಹಲಿಂಗಪುರ, ಇಲಕಲ್, ಬೆಳಕವಾಡಿ, ಇಂಥಾ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಐದು ಸಾವಿರ ಮಗ್ಗಗಳಿವೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು. ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ, ಅಮೀನಗಡ, ಸೂಳಿಬಾವಿ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 10 ಸಾವಿರ ಮಗ್ಗಗಳು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆ ಭಾಗದೊಳಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಅಡಚಣೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಉದ್ಯೋಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಬೇಕು, ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆತಂಕ ಇಲ್ಲದೆ ಗಿರಣಿಗಳ ಪೈಪೋಟಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಶಕ್ಯವಾಗಬೇಕು, ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಂಡು 1954ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಒಂದು ಸೆಸ್ ನಿಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸೆಸ್ ನಿಧಿಯಿಂದ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೇಕಾರರ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಿದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಕೈಮಗ್ಗದ ಮಿಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ರಿಬೇಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಈ ಉದ್ಯೋಗ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಈಗ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಯುಗ, ಈ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಆ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ನೇಕಾರರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಲಾಭ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ರಿಬೇಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೇಕಾರರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸೊಸೈಟಿಗಳೂ ಕೂಡ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಯದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೇಕಾರರಿಗೆ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಬಹಳ ಸಂಶಯದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಗ ಈ ಉದ್ಯೋಗ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ತನ್ನ ಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ ತಾನು ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಪಾಡು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

9-30 A.M.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ಟರ್-ವೀವರುಗಳು ಎಂದು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಾಸ್ಟರ್-ವೀವರುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ವೀವರುಗಳಿಗೆ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ, ಸಂಬಂಧ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೋ ಅಷ್ಟು ರಿಬೇಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ; ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಿಬೇಟ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಪೂರ್ಣ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮಾಸ್ಟರ್-ವೀವರುಗಳಿಗೆ ಶರಣು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಗದಗ್.—ಕೈಮಗ್ಗಗಳನ್ನು ಪವರ್ ಲೂಮುಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವಾದೀತೆ, ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ.—ಈಗ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ 40-50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳವಿರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಮಾಸ್ಟರ್-ವೀವರ್ 2 ರಿಂದ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮ ಗುಲೇದ್‌ಗುಡ್ಡ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಗೆ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ. 2-4-5-10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಒಂದು ಉದ್ರೆ, ವಗೈರೆ ಕೊಡದೆ, ಸೊಸೈಟಿ ನಡೆಸುವುದು ಶಕ್ಯವೇ? ಇವತ್ತು ಮಾಸ್ಟರ್-ವೀವರ್ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ; ಒಂದೊಂದು ಗಿರಾಕಿ ಮೇಲೆ 10-15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಉದ್ರೆ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಗಿರಾಕಿಗೆ ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಕೊಟ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಉದ್ಯೋಗ 100 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೇವಲ ಉದ್ರೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉದ್ರೆ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ, ಲಕ್ಷಾಂತರಗಟ್ಟಲೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳವಿರುವ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ, 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳವಿರುವ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಇದೆ. ಇವು ಬಹಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ, 10-15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲಾರವು. ರಿಬೇಟ್ ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟರೆ, ಇವುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಮಾಸ್ಟರ್-ವೀವರುಗಳ ಜೊತೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಕಾಂಪಿಟಿಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇದು 2-3 ತಿಂಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾಲು ಕೊಡುವಾಗ, ಸಾಲ ಕೊಡುವಾಗ, ಸೊಸೈಟಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಬಂಡವಾಳ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಗದಗ್.—ಮಾಲು ಪ್ಲೆಜ್ ಆಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಣ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ.—ಆದರೂ ಕೂಡ ಸೊಸೈಟಿಯವರು, ತಮ್ಮ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎರಡು-ಮೂರು ತಿಂಗಳು ವ್ಯಾಪಾರ ನಿಂತುಹೋಗಿಬಿಡುವುದರಿಂದ, ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಲು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರೂ, ಕಾಂಪಿಟಿಷನ್ ರೇಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುವುದರಿಂದ, ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಚಾಲಕರೊಳಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಇಲ್ಲವೆ, ನಡೆಯುವುದೇ ಕಠಿಣವಾಗಿವೆ. ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಚಾಲಕರಿಗೂ, ನೇಕಾರರಿಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಬಾಂಧವ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅನೇಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದಾಗಿವೆ. ಸೊಸೈಟಿಗಳು ನಡೆಯುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಾ ವೀವರುಗಳನ್ನೂ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿ, ಎಲ್ಲಾ ನೇಕಾರರನ್ನೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೆನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಮಾಸ್ಟರ್ ವೀವರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡಿ, ಇದನ್ನು ಸೊಸೈಟಿಯೊಳಗೆ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಪವರ್ ಲೂಮುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಹೊಸ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಮಾಲುಮಾಡಿ, ಪರದೇಶಗಳಿಗೂ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಎರಡು ಸಾವಿರ ಪವರ್ ಲೂಮುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಏನು ಆಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಪವರ್ ಲೂಮುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅವು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಕೈಮಗ್ಗಗಳು ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೋ, ಅಷ್ಟನ್ನೇ ಈ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಪವರ್ ಲೂಮುಗಳು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಜನ ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರೂ, ಈ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಪವರ್ ಲೂಮುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಈಗಿರುವ ನೇಕಾರರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಹೇಳಿದರು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಇವರಿಗೆ ಯಾವ ತರಹ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಬಂದರೂ, ಅವರನ್ನು ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸೊಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು. ಅದರಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದೀತು? ಇದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ಈಗ ಎರಡು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಗಳು ಆದರೂ ಕೂಡ, ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗೆ ನೇಕಾರರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾದೀತು. ಆದರೆ ಬರುವ ಪವರ್ ಲೂಮುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಡುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ನೆರೆಹೊರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಮದ್ರಾಸು ಮತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದುಗಳು ಎರಡು ಸಾವಿರ ಪವರ್ ಲೂಮುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಬೇಕುಬೇಕಾದ ವರೈಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿವೆ. ಅವರುಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ನಾವುಗಳು ಲೂಮುಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಯೇ, ಕೇಂದ್ರದವರು ನಮಗೂ ಪವರ್ ಲೂಮುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ, ಅವುಗಳು ಚಲೋ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಗಿರಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಮಗ್ಗಗಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ಪೈಪೋಟಿ, ಸ್ಪರ್ಧೆ ಇದೆ. ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಕೆಲವುಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಕೈಮಗ್ಗಗಳಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಮಾಲನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು, ಗಿರಣಿಗಳಿಂದ ಯಾವ ನಮೂನೆ ಮಾಲನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ಕೈಮಗ್ಗಕ್ಕೇ ಒಂದು ಬಗೆ ಮಾಲಿನ ತಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಮಗ್ಗಗಳಿಗೂ, ಗಿರಣಿಗಳಿಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಲುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟರೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಕೈಮಗ್ಗಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೈಮಗ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೀರೆಗಳು, ಧೋತ್ರಗಳು, ಕುಪ್ಪಸಗಳು, ಬೆಡ್‌ಷೀಟುಗಳು, ಪಿಲ್ಲೋ ಕೇಸಸ್ ಮುಂತಾದ ಮಾಲುಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಡಬಹುದು. ಗಿರಣಿಗಳಿಗೆ ವಾಯಿಲ್, ತೆಳುವಾದ ಬಟ್ಟೆಗಳು, ಮುಂತಾದುವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟರೆ, ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಸರಿಹೋಗಬಹುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೈಮಗ್ಗಗಳಿಂದ ತಯಾರಾಗುವ ಮಾಲುಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ದಿನೇದಿನೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಅವುಗಳಿಂದ ಜೀವಿಸುವವರು ದುರ್ಗತಿಗೆ ಬಂದು ಪರಾಭವವಾಗುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಿಬೇಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಬಂದರ, ಅವರು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿದುದು, ಮಾಲು ಬಂದದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ 'ಬೋಗಸ್' ಲೆಕ್ಕವಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಹನ್ನೆರಡಾಣೆಯಷ್ಟು ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥಿಂಥ ಮಾಲು ಬಂತು ಎಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಜಮಾಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಿಬೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ನಿಜವಾಗಿ ಯಾರಿಗೆ ಈ ರಿಬೇಟ್ ಸಲ್ಲಬೇಕೋ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಮಾಲನ್ನು ಮಾರಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮಕಡೆ ಒಂದು ಅನುಭವ ಬಂದಿದೆ. ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಮಾಲನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತಾರೆ, ಆಮೇಲೆ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾಲಿಗೆ ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಬರ್ಮ, ಸಿಲೋನ್ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಇದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಇಂಡೆಂಟ್ ತರಿಸಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಡಿಸಿದರೆ ಈ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಸಿಕ್ಕಬಹುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ನೇಕಾರರು ಸಂಘಟಿತರಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಹೀಗಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದಾದರೂ ಅವರ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಸಿಕ್ಕುವಂತಾಗಬೇಕು. ಅವರ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಪೂರೈಸಬೇಕು, ಅವರ ಮಾಲಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಾ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಗದಗ್.—ಸಭಾಪತಿಗಳೆ, ಈ ಉದ್ಯಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಭವಿಗಳೂ ತಜ್ಞರೂ ಆಳವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದವರೂ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಈ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಉದ್ಯಮಗಳು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಲು ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು ವಿಶೇಷ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಅಂಥ ಅನುಭವಿಗಳು ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಹಸವಾಗುತ್ತದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ, ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಉದ್ಯಮಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿದ ವಿನಾ ಅಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಅವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಬಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೆ.

ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ, ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಅಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಿಲ್ಲ, ದಾಂಡೇಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಗದದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿದೆ, ರೇಯಾನ್ ಪಲ್ಪ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಆಗುವುದಿದೆ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಂಗ್ ಮಿಲ್ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಿದೆ, ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ವೀವಿಂಗ್ ಮಿಲ್ ಮಾಡಿದೆ; ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದೆರಡು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದಿವೆ, ಆ ಭಾಗವನ್ನು ನಾವು ಅಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಿವೇದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಾಂತದವರೇ ಆ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೆ ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಹೊರ ಪ್ರಾಂತದವರು ಕೈಗೊಂಡರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಆ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನೌಕರಿ ವಗೈರೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಕಡೆಯವರಿಗೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಹೊರಗಿನವರನ್ನೇ ಕರೆಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. Some thing is better than nothing ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ West Coast Paper Mills ಆಗಿದೆ, ರೇಯಾನ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಡೆಸಲು ಪರ ಪ್ರಾಂತದವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಾರದು.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಇಲ್ಲಿಯವರು ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಗದಗ್.—ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ತಕ್ಷಣ ಇಲ್ಲಿಯವರು ಬಾರದೇಯಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭವಿದೆಯೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಮಾನವಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮವರು ಕೈಗೊಳ್ಳದೇಯಿರುವುದಿಲ್ಲ ಇನ್ನೊಂದು ವೇಳೆ ಇಂಥ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರಿಗೇ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು, ಅಥವ ಇಲ್ಲಿಯವರನ್ನು ಪಾಲುಗಾರರಾಗಿಯಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪರದೇಶದವರು ಇಂಥಾ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರನ್ನು ಪಾಲುದಾರರಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಬರಿಯ ಪರಕೀಯರೇ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅಂಥ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣದ ಅಭಾವ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇರಬಹುದು. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ಷೇರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮವರು ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಗುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ಅಶ್ವಶಕ್ತಿಯಷ್ಟು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕದೇಯಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ಮಾಗಡಿ (ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಶಾಖೆಯ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು).—ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಇಂಥ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಗದಗ್.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಸಂತೋಷ. ಇದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಂಪನಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇದರ ಷೇರು ಏನಿತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಇದುವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗದೆ ಕೆಲವು ದಿವಸದಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದಿತ್ತು. ಇದುವರೆಗೂ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಂಪನಿಯವರು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಈಗಲಾದರೂ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ. ಇವತ್ತಿಗೆ ಈ ಪ್ರಾಂತ ಆಗಿ 3 ವರ್ಷ ಸುಮಾರು ಆಯಿತು. ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಂಪನಿಯ ಷೇರು ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಅವರಲ್ಲೇ ಉಳಿಯುವುದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ನಾನು ತಿಳಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಉದ್ಯಮಗಳು ಏನಿವೆ ಇವು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಅದು. ಆದರೆ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಆಗಿಲ್ಲ. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಗಿಂದಾಗ್ಯೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಾಡುವುದು ಏನಾಗಿದೆ? ಎಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಗಳು ಇವೆ ಅಲ್ಲೇ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹೇಳುವುದು ಒಂದು, ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಆಗುತ್ತಿದೆ

ಹೀಗಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಜನರಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಳುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಮಾಡಿ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಗಳಿಲ್ಲ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಉತ್ತಮ. ತತ್ವಶಃ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು. ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉದ್ಯಮಗಳು ಇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಆಗಲೀ ಎಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲಿ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲತೆ ಇದ್ದಂಥ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ತೆರೆಯಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಮಾಡುವುದು ಅತಿ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೂರಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಆಗದ ವಿನಾ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಸುಧಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತು.

ಹಳ್ಳಿಗರು ಮೊದಲು ಬಹಳ ಸುಖಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಮೊದಲು ಎಂದರೆ ಈ ಮೆಷಿನರಿ ಯುಗ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಎಂದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವಂಥ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಅವರೇ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರುಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾಯಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿ ಸುಖಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಯಂತ್ರಗಳು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹಳ್ಳಿಗರ ಜೀವನ ಬದಲಾಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿತು. ಮೊದಲು ಹತ್ತಿ ಬಡಿದು ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಜಿನ್‌ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಬಂತು. ಅದು ಹೋಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೂ ಯಂತ್ರ ಬಂತು. ಅದೂ ಹೋಯಿತು. ಹೀಗೆಯೇ ಕುಂಬಾರರು, ನೇಕಾರರು ಯಾವ ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ಅದೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಈ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನಿಂದ ಒಂದು ತರಹ ಪೆಟ್ಟು ತಾಕಿ ಅವರ ಉದ್ಯಮ ಹೋಗಿ ಅವರು ಯಂತ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನ ಏನು ಆಗುತ್ತದೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಹದಗೆಟ್ಟಿತು. ಅವರ ಉದ್ಯಮ ಹೋಗಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ತರಹದ ಬಡತನ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಬಂದಿದೆ.

Sri M. MALLIKARJUNA SWAMY.—Is the hon'ble member totally opposed to mechanisation of industry ?

Sri K. P. GADAG.—It is not a question of my opposing any idealism. But I have stated the facts and traditions of industries.

ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಉದ್ಯಮಗಳು ಪುನರುಜ್ಜೀವನವಾಗುತ್ತದೆ, ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ, ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಆಫೀಸರು ಆಗಲೀ, ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಅಂತ ಆಗಲೀ ಕೆಲವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು 10-20 ಗ್ರೂಪ್‌ಮಾಡಿ ಟ್ರೆಡೀಷನಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಏನಿದೆ ಅವನ್ನು ರಿವೈವ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಏನೇನು ಸಾಧನಬೇಕು, ಟ್ರೈನಿಂಗ್‌ಬೇಕು ಅದನ್ನಾಗಲೀ, ಹಣಕಾಸಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನಾಗಲೀ, ಕಚ್ಚಾಸಾಮಾನುಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರು ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಏನೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದಾಕ್ಷಣ ಅವರಿಗೆ ಆ ಸಾಮಾನು ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಅವರು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವಂಥ ಸಾಮಾನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚದ ವಿನಾ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಸಹ ರೊಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಮಾಡಿದ ಜಾಮೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 200, 300, 500 ರೂಪಾಯಿತನಕ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಿರಿ, ಹೀಗೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕು ಕೊಡಿರಿ ಅಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಪಟ್ಟಣದವರೂ ಸಹ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿ 2-3 ವರ್ಷ ಆದರೂ ಇನ್ನೂ ದಾದೇ ಹತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಮಿಷನರಿ ಸ್ಪಿರಿಟ್‌ನಿಂದ ಉದ್ಯಮಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಪರಿಶ್ರಮ ಪಟ್ಟು ದುಡಿಯುವಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮಾಡಿದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ ವಗೈರೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕು ಸಾಧ್ಯ. ಈಗ ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬರುವಂಥ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಈ ಉದ್ಯಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise and meet after half an hour.

The House adjourned for recess at Ten of the Clock and re-assembled at Thirty Minutes past Ten of the Clock.

[SRI R. G. KAMATH (Chairman) in the Chair.]

*Sri B. R. SUNTHANKAR (Belgaum City).—Mr. Speaker, Sir, I do not wish to take much time of the House. I will deal only with one or two points pertaining to my area.

First I will take up Electricity Board. The consumers of my constituency, that is, Belgaum City, feel that the Government, and particularly the Electricity Board, have failed to safeguard the interests of the consumers of my place. Sir, at the time of

(SRI B. R. SUNTHANKAR)

passing of the Electricity Taxation Bill, I tried to place before the House the grievances of my constituency, Belgaum City, about the excess charges that are levied by the Electricity Company at Belgaum and requested the Government to go into the affair and to appoint a Committee. But unfortunately, the Government have not paid any heed to our request and neither the Electricity Board nor the Government have taken any action in the matter. The amalgamated Electricity Company at Belgaum which is supplying power to that area is in an illegal and unauthorised manner levying charges higher than that prescribed by the Government. At present, the charges the company levyed for light, fans and general purposes are 37 nP. per unit consumed. The maximum rate prescribed by the Government is 31 nP. per unit. Similarly the company is levying standing charge per month of Rs. 1-8-0 for half kilowatt or less. This is not allowable according to the sanctioned rates of the Government. Similarly, for motive power, the prescribed rate is 9 pies, while the company is charging 12 pies. Similarly, the standing charge per H.P. per month prescribed is Rs. 2 but the company is levying Rs. 2-11-0. These are rather illegal and unauthorised charges. Similarly, the company has unauthorisedly restricted power supply from 6 P.M. to 10 P.M. The meter rate is also raised from 4 annas to 8 annas. So, the consumers approached the Electrical Inspector, the Chief Minister and the Electricity Board and made representations to all of them. But it was of no use. After repeated representations, the Electricity Board was pleased to reply that there was no sufficient ground for interference on the part of the Board and the Board turned down the request of the Consumers' Association at Belgaum to appoint a Rating Committee under the excuse that the accounts which were examined by the Board did not warrant the appointment of a Rating Committee and the Board opined that the rates were within the limits. I would read the relevant extract from the letter of the Board. After turning down the request of the Consumers to appoint a Rating Committee, they said: "It was also ascertained that the consumers' affected were paying up their bills on an assurance given by the licence that needful refund would be made if the rates were to be modified by the competent authority later on. In these circumstances, the Board held that there was not sufficient ground for interference." On the one hand, the consumers are informed that the Board is satisfied that there is no need to appoint a Rating Committee.

On the other hand, it refers to some assurance given by the licensee to consumers to refund the amount if rates were to be modified by the competent authority. It is clear that even the Board is not convinced about the propriety of enhancement of rates by the company: Then the consumers again referred to the Board asking for explanation about the competent authority. The Secretary of the Board on the 15th May 1959 replied:

> "......I am to state that as already intimated there is no ground justifying the Board's interfering with the enhancement of rates by the Licensee and that you may seek such relief as may be admissible to you under the law. The Board regrets that it is unable to advise you as regards the interpretation of 'competent authority'."

What shall we say? Is it ignorance of the Board that they do not know which is the competent authority? It is a strange reply. In any other country if such a reply had been given to the public by a public servant, he would not be able to hold the office for a single day more But here all the things are different. Different standards are prevailing here. About this argument, the Board has stated that the "needful accounts were however received soon afterwards. They were got examined on the accounts as well as the legal sides. The finding was that the enhancement was within

the limit provided for earning the 'Reasonable Return'. No breach of the provisions of the sixth schedule was disclosed such as would justify the forcing of a Rating Committee on the Licensee." It is rather strange, I do not say absurd, to argue that the Electricity Board can ascertain complicated accounts by a mere glance of the company's balance sheet, and getting explanation from the licensee.

Sri C. K. RAJIAH SETTY (Chicknaikanahalli).—May I know whether Sri Sivappa has resigned as he is sitting in the official gallery.

Mr. CHAIRMAN.—It is not becoming of a member to sit in the official gallery?

Sri B. R. SUNTHANKAR.—By merely looking into the accounts, by having a glance at the Balance Sheet, the Board cannot ascertain that the excessive levy is within limits. A rating committee would be the only competent authority to ascertain whether the rates are within limits or whether the rates are excessive. Serious allegations against the company by so many of the consumers in Belgaum have been made. But the Government, particularly the Electricity Board, is not coming to the rescue of the consumers and redressing the grievance of the people. The consumers are asked to go to the Court. If the consumers are to go to the Court for each and every matter, then, what is ths use of the Board? What is the Board meant for? If this is going to be the attitude of the Board, I submit, Sir, it is better that the Board be dissolved or scrapped. In this matter I may bring to the notice of the House that the consumers of Belgaum filed a suit in the Court of the Civil Judge at Belgaum in June 1959. The Court granted an injunction against the company and prevented the company from enhancing the rates. In spite of that, the company has issued notices on consumers on 12th Octobor 1959 and levied excessive charges, *i.e.*, levied charges at 17 nP. per unit, as I told earlier, and has also charged Rs. 1 8 0 per half K.W. These rates are not nctioned by the Government. Similarly, the company is levying excessive charges. As this amounted to Contempt of Court and was in contravention of the decree of the Court, the consumers filed as uit in the District Judge Court for Contempt of Court. When the company gave notice of the enhancement of charges, the Electricity Board was asked by the Consumers' Association at Belgaum whether the charges were sanctioned by the Government. And the Board, in their letter dated 17th November 1959, said that the enhancement in rate by the company were not sanctioned by the Government. Then, Sir, the company went in appeal and the appellate court, I learn, only last week has decided the suit in favour of the company. Now the Consumers' Association have decided to appeal to the High Court in this matter to get a clear judgment from them.

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works).—Sir, these are matters which are governed by specific Acts of Parliament. There are provisions in the Act to deal with all commissions or omissions on the part of the electricity supplier. Therefore, when specific remedies are open to the Hon'ble Member and also to the consumers, I do not know what purpose will be served by the Hon'ble Member referring to the various decisions of the Courts—district court and other courts? If there is any grievance it is open to him to take remedy from the competent authority.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—My point is that the Electricity Board directed the consumers to go to the Court instead of taking action. They have got powers to take action under the Act.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—But the Electricity Board cannot do unlawful things if they are desired by the consumers.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—About the rates, there is a dispute and the consumers are demanding that the Government should appoint a Rating Committee. But the Government is not doing it.

Sri. H. M. CHANNABASAPPA.—A Rating Committee can be appointed only under certain circumstances and those circumstances are not present. That is the reason why the Rating Committee has not been appointed and you have been accordingly endorsed.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Then, Government has failed to safeguard the interests of the consumers. The consumers are forced to go to the Court.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Courts are meant for that to give you relief.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Then, what is the use of the Electricity Board ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The Electricity Board can only function in accordance with the rule of law and not in accordance with what you say.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—It is the responsibility and duty of the Government to safeguard and protect the interests of the consumers. I will quote here from the speech of Shri Nanda in the Lok Sabha when the Electricity Supply Act was amended. On 14th August 1956, Shri Nanda declared in the Lok Sabha as under:

> "The understanding or the assumption is that the Government functions on behalf of the consumers. If a considerable number of consumers have represented to the Government that the rates are too high, then Government will certainly have the power to appoint a Rating Committee."

That is the assurance given by the Hon'ble Minister for Labour at the Centre on the floor of the Lok Sabha. So, my charge is that this Government is not keeping up those assurances and is not trying to safeguard the interests of the consumers. So, my request to Government is that they should appoint a Rating Committee instead of giving a deaf ear to the consumers. It is the duty of the Government to protect the consumers from the private monopolistic and capitalistic concerns.

About the industrial estates I fully agree with the observations made by the Hon'ble Member Sri Mallaradhya. I may submit that this scheme is being neglected by this Government. The scheme is lagging behind. Every year provision is made in the budget for industrial estates but that is not utilised. The assurances given in the budget are not kept up. The Second Plan lays stress on Industrial estates but this Government has not kept pace with the plan programmes. This is regrettable.

As far as Belgaum is concerned, this Government is not paying proper attention to the setting up of the industrial estate there. The Government is ignoring the claims of Belgaum. I may bring to the notice of Government that iron and steel materials like trusses were brought and kept for the industrial estate at Belgaum but all of a sudden they were removed to Hubli for the construction of Medical College there. As a matter of fact, the industrial estates and Medical Colleges are looked after by two separate departments and yet this happened.

There is one Small-scale Industriet Service Institute at Belgaum and thas institute is proposing to build an industrial extension centre. These are the schemes sponsored by the Government of India under the Second Plan. This institute is asking for 4 acres of land for the industrial extension centre but it is not getting that land. If four acres are not available, it is asking for at least two acres. The Central Government has allotted a grant of Rs. 7 lakhs to this centre but for want of land this grant is lapsing. The institute approached the Deputy Commissioner in this matter but he said that the site was not available.

Mr. CHAIRMAN.—Smt. Vijaya Raghavendra Rao.

*Smt. VIJAYA RAGHAVENDRA RAO (Chitapur).—Mr. Speaker, Sir, I support the demands that are before the House. Most of the Hon'ble Members have already given valuable suggestions as regards development of industries. Let me offer a few suggestions as regards the Industries and Scientific Departments.

We all know that our Government is giving assistance for the rapid development of our small-scale industries. Here I would like to say that our small-scale industries as regards fisheries are stil in an infant stage. We have got a sea coast of about 200 miles. The sea coast is usually rich in Gastropad shells. These are already used in the Handicrafts Department for the preparation of boxes, necklaces, etc. They are also used for whitewashing purpose. So, I feel that Government must give assistance to such small-scale industries that come forward.

As regards fisheries, we are all aware of the fact that we must have mechanised fishing, cold storage facilities and also quick transport. As regards this, some of the Hon'ble Members have already given some valuable suggestions. It was mentioned by some Hon'ble Members that one Japanesse expert had been to Mangalore and Karwar so as to give some assistance in mechanised fishing. In the year 1954-55, the Government of India had allowed a Japanese traveller to operate in Bombay and Saurashtra waters in order to train the fishmen there in Japanese method of fishing. That is practically mechanised fishing. I feel that we must also move in that direction and we must ask the Japanees traveller to operate in our waters as well. As we all know, we have got a coast line of 200 miles and I feel that the Japanese method of fishing is of very great importance to our fishing industry.

While on this subject, I should like to stress one thing and that is about acquarium. May I ask the Government whether we have even one acquarium in our State? I feel that we do not have even one. So, the Government must take steps to set up one in our State. In this connection, I may say that an acquarium is of great importance to research in fisheries. We can have a certain percentage of calcim, iron and phosphorous in all the fish if we have an acquarium. I think it will facilitate fisheries research because we can have fish afresh. I may point out that we must also have some more provision for fisheries research in our Scientific department. We have made a very small provision for this purpose.

One more suggestion I want to make is about the Museum. We are already having a provision of about Rs. 45,700 for this purpose. Here I would like to suggest that we must have as many fossil specimens as possible. We all know what fossils are. They serve as a connecting link between the past and the present. Here, I may inform the House that there are two specimens of fossils that are invertebrates. One of them is the Spinodon specimen. They are going to become extinct in the near future. That is why it is very essential that we must preserve these two specimens in our Museum.

We are all aware in that at Shahabad we have a cement factory. It is 8 miles from *Wadi* which is a big junction. This area is also rich in some of the raw materials that are required for the manufacture of cement. Added to that, there is abundance of water supply nearby. So, I feel that Government must go ahead in this direction and must start a cement factory in Wadi.

11 A.M.

Then I would like to have a few clarifications from the Government. For the year 1959-60, in respect of Nagar Co-operative Society, the provision was Rs. 3,600. Similarly, there is another Goods Co-operative Society. I do not see what provision is made for them this year. Then as regards Uppashahi Islmi Co-operative Society Raichur, there was a provision of Rs. 4,000 for 1959-60. There is no provision made for it this year. There is the Gulburga Handicrafts Emporium. A sum of Rs. 13,000 has been proposed for it; how much money has been spent in 1959-60 out of this budget? Why the provision was reduced in 1960-61? This clarification I want from the Government.

*ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇವೊತ್ತು ಬಹಳ ದುರದೃಷ್ಟಕರವಾದ ದಿವಸ. ಏಕೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂದರೆ, ಬಹುತೇಕ ಹಣದ ವಿಚಾರ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)
ಇಲ್ಲಿಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರದೇನೆ ಓಟಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳಲ್ಲ, ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟು ಒಂದರ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri S. D. GAONKAR (Karwar).—I rise to a point of order. The Hon'ble Member just now said that it was a very bad day for us. I would like to know whether it is for the Hon'ble Member himself or for the House...

Mr. CHAIRMAN. —There is no point of order.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—He has just now entered the House. Till now, I do not know whether he was in bed or not He might, therfore, have dreamt a very bad dream and he has come here to explain to us his dreams whether they were good or bad. I do not want to deal with that point any more. Because we are spending a good lot of money wihout discussion on the floor of this House, I mentioned the word 'ದುರದೃಷ್ಟಕರ', and that is what I meant when I said 'ದುರದೃಷ್ಟಕರ ದಿವಸ.'

ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗತಾನೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಚಿತ್ರತವಾದ ಪುಸ್ತಕ ನಮ್ಮ ಕೈಕರಗತವಾಗಿದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕ ಎಷ್ಟು ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣವಾಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟು ಅಷ್ಟೇ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣವಾಗಿ, ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕರುಣದಲ್ಲಿಯೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರವನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಜನರುಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಮನಗಂಡು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಚಾರವನ್ನು ನ್ಯಾಶನಲೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟು ಉಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗಿ ಜಯವನ್ನು ಕೂಡ ಗಳಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ತರುಣದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟರೋ, ಆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ತದ್ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ; ಶ್ರೀ ವೆಂಕಾಜಿರಾಯರು ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ರಾಜಗೋಪಾಲಚಾರಿಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಆಗುತ್ತದೇ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ನ್ಯಾಶನಲೈಸೇಶನ್—ಸರ್ಕಾರ ಉದ್ಯಮ ನಡೆಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಟಾರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ, ಮೇನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. "ನಾನು ಒಳ್ಳೆಯ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲಿಸ್ಟ್, ವಿಷಯ ಬಹಳ ಗೊತ್ತಿದೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೋ, ಅಂಥ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರು ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳುವುದರಲ್ಲ, ವಿಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳ ಅವರು ಆ ಕಡೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಲಾಯಕ್ ಇಲ್ಲ, ಅವರು ಈ ಕಡೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. At best we can convert him to the Swatantra Party.

ಈ ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ಎಷ್ಟು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೆವೋ, ಅಷ್ಟು ಜನ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದುಃಖಕರವಾದ ಸಂಗತಿ ಇದು ಹೇಳಿದರೆ, ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವಿಷಯ ಹೇಳುವ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ; ಹೇರಳವಾದಷ್ಟು ಪ್ರಿಂಟೆಡ್ ಮತ್ತು ಟೈಪ್ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ನಿಮ್ಮ ರಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ್‌ಗಳನ್ನೂ ಕರೆದು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಯಾವುದಾದರೂ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಪಾಪ, ಅವರಿಗೆ ಟೈಮ್ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ! ಏಕೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಈ ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ವಾಮಿ, ಇವರು ಮೊದಲು ನ್ಯಾಶನಲೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೊರಟ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಹಾಸನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ, ಆ ವಿಚಾರ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದು, ಮತ್ತೆ ಸರ್ಕಾರ ಆರ್ಡರ್ ಬದಲಾಯಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ, ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಹಾಸನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹೈಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ತಿರುಗಿ ಬಂದು, ಸ್ಕೀಮ್ ಬದಲಾಯಿಸಿಲ್ಲ. ಹಾಸನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಸ್ಕೀಮಿನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕೇಸುಗಳು ಇನ್ನೂ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರ ಮಂದಗಾಮಿ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಆಪರೇಟರುಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವವರೆಗೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು, ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು, ಅವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಬೆಟ್ಟು ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಯಾವ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲದೆ, ಯಾವ ರೂಲ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೇ ಏನೂ ಇಲ್ಲದೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇ, ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊನೆ ನಿರ್ಣಯ ಆಗುವ ತನಕ, ಬಸ್ಸುಗಳು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟು, ಬೆಂಗಳೂರು ಪುಟ್ಟಣ್ಣಚೆಟ್ಟಿ ಟೌನ್ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿ, ನೀವು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಒಂದು ಆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಬ್ಯಾಂಕ್ವೆಟ್ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಸಾರಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಆಪರೇಟರುಗಳನ್ನು ಕರೆದು ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿದರೆ, ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಸುಳ್ಳು ಮಾತನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾರಿ ಏಕೆ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತೀರ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಎಂ. ಜಿ. ಆರ್ ಟಿ. ಡಿ. ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಬಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದನ್ನು, ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೈಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಒಂದು ತಡೆ ಇರುತ್ತದೆ; ಮುಂದೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಇನ್‌ಫ್ಲೂಯನ್ಸಿಗೂ ಒಳಗಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದಿಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆನೇಕಲ್‌ಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ, ಪರ್ಮಿಟ್ ಇಲ್ಲದೆ, ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಕೇಳದೆ, ಹೀಗೆ ಸರ್ವೀಸ್ ರನ್ ಮಾಡಿ, ಮತ್ತೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ಆದ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡಿದಿರಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಆನೇಕಲ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಮೂಲಕ, ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬಂದಾಗ, ಒಂದೊಂದು ಮಾತಿಗೂ ಹೈಕೋರ್ಟ್, ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಡಿಸಿಶನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ, ಪುನಃ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆವು. 2-3 ಪಾಯಿಂಟುಗಳು ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ತಡವಾಗಿದೆ. ಆನೇಕಲ್ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸುಗಳು ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇವೆ, ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನಾನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೇ ಕಟುವಾಗಿ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೊರಟರೂ, ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಉತ್ತರಗಳು ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಮಾನ ಹುಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಹಾಸನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟನ್ನು ನ್ಯಾಶನಲೈಜ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತಡೆ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಿಮಗೆ ಇರುವ ಕಷ್ಟವೇನು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ನ್ಯಾಶನಲೈಜ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ, ನಿಮ್ಮ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಫೇಸ್ಡ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಎಂದು ಏನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಿರೋ, ಆ ಪ್ರಕಾರ 5 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಚಾರವನ್ನು ನ್ಯಾಶನಲೈಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿರೋ, ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಮುಖರಾಗಿದ್ದೇವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಹಿಂತೆಗೆಯುತ್ತೀರೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ. ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರೆಶರ್ ಬಂದಿದೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ನೀಡಿದರೆ, ನೀವಾಗಿಯೇ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯ ಸಾಲದೆಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಇಡಿಯ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಶನಲೈಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾದರೆ ಮಾಡಿ; ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಟಾರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್—ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೀಗಲ್ ಇಂಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ತೊಂದರೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಹೊರತು, ಯಾವ ಪ್ರೆಷರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ತಡೆದಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಪುನಃ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವಿನಯದಿಂದ ಅರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri C. M. ARUMUGHAM (K.G.F).—What are the legal implications ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅದನ್ನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri T. SUBRAMANYA.—(Minister for Law, Labour and Local Self-Government).—The Government have taken a decision to nationalise the bus service in Hassan district. A day before the Scheme was to be implemented the concerned parties approached the High Court and obtained a stay order for not implementing the scheme.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಚಾರವನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಧೈರ್ಯ ಸಾಲದು. ಇದುವರೆಗೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟನ್ನು ನ್ಯಾಶನಲೈಜ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಇಂತಿಷ್ಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹೇಳಿ, ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಲೇಬರ್ ರೂಲ್, ಲೇಬರ್ ಲಾಸ್ ಅನುಕೂಲವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರ. ಆದರೆ ಈ ಎಂ. ಜಿ. ಆರ್. ಟಿ. ಡಿ ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅವಾಂತರ ಕೇಳಿದರೆ ನನಗಾದರೂ ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡುವುದು ಲೇಸು ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಆಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಯಾರೇ ಇರಲಿ—ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿರಲಿ, ಮುದುಕರಿರಲಿ, ಮಕ್ಕಳಿರಲಿ, ಅವರೇ ಅವರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಬಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಬೇಕು, ಅವರೇ ಇಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ, ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಜನಗಳ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಟರುಗಳನ್ನೂ ಕೂಲಿಯವರನ್ನೂ ಬ್ಯಾಡ್ಜ್ ಕೊಟ್ಟು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟು ಉದಾಸೀನವಾದರೆ ಪ್ಯಾಸೆಂಜರುಗಳ ಗತಿ ಏನು ? ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರೂಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಂಡಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಲಿ; ಅವರ ಟೋಪಿ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋಗಲಿ. ಅವರ ಟೋಪಿ ಇದ್ದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಎಂದುಕೊಂಡು, ಯಾರಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು; ಆವಾಗ ಸಾಮಾನನ್ನು ಬಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವುದು ಇಳಿಸುವುದು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Sri C. M. ARUMUGHAM (K.G.F).—Some of the Ministers do not wear caps.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Because they are afraid of students. ನೀವು ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಂದ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಆ ಹಣದಿಂದ ಸದುಪಯೋಗವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಈ ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟನ್ನು ನೀವು ನಡೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಸೀಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳು ಕಾದಿರುವ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಕೈಅಳ್ಳಾಡಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮಾನುಗಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು-ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಒತ್ತಡವಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು 'ಲಕ್ಷುರಿ ಸರ್ವಿಸ್' ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಮೂರನೆಯ ತರಗತಿಯ ಬೋಗಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಜಾಗ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯೆ ಕಾದು ನಿಂತಿರುವವರಿಗೆ ಕೈಅಳ್ಳಾಡಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳು. ಕ್ಯಾಬಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಜನರನ್ನು ತುಂಬುತ್ತಾರೆ. ಗರುಡ ವಾಹನ, ವೃಷಭವಾಹನವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕು, ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದರ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೂಲಿಗಾರರ ಕಾನೂನಾಗಿದೆ, ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕಾನೂನು. ಕಲಾಸಿಪಾಳ್ಯ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿನಿಂದ ಮೆಜೆಸ್ಟಿಕ್ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್‌ವರೆಗೆ ಬಸ್ ತುಂಬ ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳು, ಸೂಪರ್‌ವೈಜರುಗಳು, ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರುಗಳು ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಇಳಿಯುವವರೆಗೂ ನಾವು ನಿಂತಿರಬೇಕು. ಮೆಜೆಸ್ಟಿಕ್ ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಂತು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವುದು ಯೋಗ್ಯವೆ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿಜವಾಗಿ ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ನಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಕೊಡುವ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೆ, surprise visits, surprise checks ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಹಿಂದೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು, ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೈಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅವರು ಕಾಡುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಜನರು ಬಸ್ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಜನರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಬಸ್ ದರಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರೆಂದು ಹೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಏನೋ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಜನರಿಗೆ ಬರೆ ಹಾಕಿ ಡ್ರೈವರು ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು daylight burglary. ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಸುಂಕ ಹಾಕುತ್ತಾರೋ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನಾದರೂ ಅವರಿಗೊದಗಿಸಬೇಕು. ತುಮಕೂರು ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಹೆಂಗಸರು ಮಕಳೆಲ್ಲರೂ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಬಸ್ಸುಗಳು ನಿಂತಿರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವೋ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಜನರಿರುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಷೆಲ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಸ್ ದರಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಜನರಿಂದ ಚಳವಳಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ಬಸ್ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಖಾಲಿ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಾಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಜನರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಲು ತಕ್ಷಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಡಿಪೋನಲ್ಲಿ, ಎಂ. ಜಿ. ಆರ್. ಟಿ. ಡಿ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ಅಥವಾ ರೋಡ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನ್ನ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಕಾಲೋನಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ ಅದಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ; ಸುಮ್ಮನೆ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ಅಥವಾ ಬಂದ ಹಣವನ್ನು ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀ ಡೆವಲಪ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಳಲೇಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಬಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ 150-200 ರೂಪಾಯಿ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕು. ಲೈನ್ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ 150-200 ರೂಪಾಯಿ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕು. ಡ್ರೈವರ್, ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ under hand dealing ವಿಪರೀತವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಹಾಕುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ. ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಅವರು ಕದೀಮರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯಬಹುದು ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಹಣ ಲೀಕ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಡಿಪೋನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ 200 ಗ್ಯಾಲನ್ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಅನ್ಯಾಕ್ರಾಂತವಾಗಿ ಖರ್ಚುಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅನೇಕ ಡಿಮಾಂಡುಗಳು ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೋ ಸ್ನೇಹಿತರನೇಕರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದೇ ಇರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಂದಲೇ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಬಾಬುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಕಾಟೇಜ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ರೂರಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಸ್ಮಾಲ್ ಸ್ಕೇಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ,

ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಮೀಡಿಯಂ ಸ್ಕೇಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಲಾರ್ಜ್ ಸ್ಕೇಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇವು ಯಾವ ಯಾವುದು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತ ಇದೆ, ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತ ಇದೆ, ವಿಧಾನ ಏನು, ಜನತೆ ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಫಲ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸ್ಥಿತಿ ಶೋಚನೀಯ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಕಾಟೇಜ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಾಬುಗಳು ಇವೆ. ವೀವಿಂಗ್ ಎಂದಿದೆ, ಸ್ಪಿನಿಂಗ್ ಎಂದಿದೆ. Woollen weaving and spining ಎಂದಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತ ಇದೆ. ಈಗ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆ Khadi and Cottage Industries Commission ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ 1957-58ರಲ್ಲಿ woollen Industryಗೆ 12 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ರಿಬೇಟ್ ಕೊಡಲಾಯಿತು. 1958-59ರಲ್ಲಿ 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ರಿಬೇಟ್ ಕೊಡಲಾಯಿತು. 1959-60ರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ರಿಬೇಟ್ ಕೊಡಲಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವರ್ಷ 12 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸುವುದು ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಎಂದರೆ ಆಡಳಿತ ಇಷ್ಟು ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರ ಎಲ್ಲಾ ಮೋಸದಿಂದ ಅಥವಾ ಅನ್ಯಾಯಕ್ರಾಂತವಾಗಿ ಮುಚ್ಚು ಮರೆ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಯಾವುದೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ವುಲನ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 1958ರಲ್ಲಿ 12 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, 1959ರಲ್ಲಿ 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, 1960 ರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ರಿಬೇಟ್ ಕೊಡುವುದು ಎಂದರೆ ಅರ್ಥವೇನು ? Khadi and Cottage Industries ಅವರು ಸಪ್ತಾಹ ಮಾಡಿದರು. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅದು ಬಂತು. ವುಲ್ಲನ್ ಗೂಡ್ಸ್ ಇಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಯಿತು, cotton goods ಇಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ಆಯಿತು ಎಣ್ಣೆ ಗಾಣದಿಂದ ಇಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ಆಯಿತು ಎಂಬ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೂ, ರಿಬೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೂ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಮೋಸ ಇದೆ, ಎಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯ ಇದೆ ಎಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯಕ್ರಾಂತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಏಕೆ ? ತುಂಬಾ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವುಲ್ಲನ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿವೆಯೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 10ರಷ್ಟು ಭಾಗ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಎಲ್ಲಾ ತಪ್ಪೋ ; ಆದ್ದರಿಂದ 1957-58ರಲ್ಲಿ 12 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ರಿಬೇಟ್ ಕೊಟ್ಟು, 1958-59ರಲ್ಲಿ 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದೇ 1960ರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರಿಬೇಟ್ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಜವಾಬಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಸಾಬೂನು ಕೈಗಾರಿಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಮೂರು ರಿಂದ ಆರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ; 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಲೋನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾಂಟ್‌ನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ಎಷ್ಟೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ; ಎಷ್ಟು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟದ್ದು, ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ತಿಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ hand pounded rice ಮಾರಾಟಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಎಲ್ಲೂ ಅಕ್ಕಿ ಇಲ್ಲ. ಬತ್ತ ಇಲ್ಲ. 50 ಪಲ್ಲಾ ಬತ್ತ ತಂದು ಹಾಕಿ 50 ಪಲ್ಲಾ ಅಕ್ಕಿ ಮಾರಿದ ಹಾಗೆ ರಿಬೇಟ್ ಮಾತ್ರ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಕೊಡುತ್ತ ಇದ್ದೀರಾ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅಂಕಿ - ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಸುಮ್ಮನೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಉತ್ಪನ್ನ ಆಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು man power use ಆಯಿತು, Raw material use ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ರಿಬೇಟ್ ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆರ್.ಐ.ಎಸ್. ಇವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯನವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸ್ಕೀಂನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿದರು. ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅದೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾವು ಯಾವ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಜನಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಅವರು ಆ ಹಣವನ್ನು ಆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಆತರಹದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ದೇಶಕ್ಕೂ ಉತ್ಪನ್ನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಜನತೆಗೂ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಶೇಕಡ ಐದು ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಮೂರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಉದ್ದೇಶ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಆಗಲಿ ಎಂಬುದು ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಪ್ರತಿಫಲ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತ ಇದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಕೀಂನ್ನು ತಕ್ಷಣ ವಜಾ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ದುಡ್ಡು ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಕೊಂಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆ ಮೇಲೆ Large scale Industries ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಗೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ working plan ಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೀವು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ರೀ ಆರ್ಗನೈಸ್ ಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಎಲ್ಲಾ ರೀ ಆರ್ಗನೈಸ್ ಆದ ಹಾಗಾಯಿತು ಎಂದು ಭಾವನೆ ಮೂಡಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಯಾರೋ ಎರಡು-ಮೂರು ಜನರನ್ನು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನಾಗಿ ಪ್ರೊಮೋಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಆ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಪರ್ಸನಲ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಆಗಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಸ್ಟೆನೋಗ್ರಾಫರ್‌ನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ)

ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಂದ ಏನೂ ಉಪಕಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ planning section ಇರಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಸರ್ವೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ Industry allied to agriculture ಇದೆ. Industry allied to forest, Mineral Industry, structural, Chemical and Automobile Industry ಈ ರೀತಿ ಅನೇಕ ತರಹ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಗಳು ಇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಒಂದು plan work out ಮಾಡಿ. ಎಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸೌಕರ್ಯ ಇದೆ. ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ವೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ planning section ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ರೀಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದು ವ್ಯರ್ಥ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಪ್ಲಾನಿಂಗ ಸೆಕ್ಷನ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ತುಂಬಾ ಅನ್ಯಾಯವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ಲಾನಿಂಗ ಸೆಕ್ಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕೂಡಲೇ ಆಗುವದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ

11-30 A.M.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಐಶ್ವರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ. ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಕಬ್ಬಿಣ ಅದರನ್ನು ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ಕಬ್ಬಿಣ ಅದರನ್ನು conversion, processing ಮಾಡಿ finished product ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದಕ್ಕೆ 10 ರಷ್ಟು ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಹೊರಗಡೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕ ಕಬ್ಬಿಣ ಅದರು ಮ್ಯಾಂಗಾನೀಸ್ ಇವುಗಳನ್ನು processing ಮತ್ತು conversion ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜಾಸ್ತಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಅದರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನ ಹಳ್ಳಿಯ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಕಬ್ಬಿಣ ಅದರನ್ನು ಸುಮಾರು 10 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಅಷ್ಟು ಅದರನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಅದರನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಕಳಿಸದೆ ಅದನ್ನು ಹತ್ತಾರು ಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದ processing conversion ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಉಕ್ಕು ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಉಕ್ಕನ್ನು Tools ಗಳಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವದರಿಂದ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜಾಸ್ತಿ ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*Sri T. SUBRAMANYA (Minister for Law, Labour and Local Self-Government).—I do not want to take much time of the House in replying to the several points raised with regard to the Labour Department. The first point raised was that the appointments of the Presiding Officers of Labour Courts at Bangalore and Hubli are not properly done. I wish to bring to the notice of this Hon'ble House that the presiding officers were appointed in consultation with the High Court and they belong to the Judicial Department and possess the requisite qualifications prescribed under Section 7 of the Industrial Disputes Act.

The next point was about the presiding officers in Industrial Tribunals. There are two Tribunals in Bangalore; both of them are eligible to be appointed as tribunal under Section 7 (A) of the Industrial Disputes Act. According to that Section, Sir, only people who are judges of a High Court or Retired High Court Judges or people who have worked in any tribunal before could be appointed as Tribunal under this Act. The present two gentlemen who are in charge of these two industrial tribunals were people who had acted as members of a Tribunal prior to the passing of the Industrial Disputes Act, 1957. Therefore, they are qualifiid. Sri Narasimhan wanted to know why we should not appoint High Court Judges. It means financial implication is involved in this case. We cannot pay Rs. 3,500 or Rs. 4,000 to every High Court Judge and get him here to work on the Tribunal. According to the rule, every retired High Court Judge or a person who was working in a tribunal has to be appointed and therefore the appointment is proper.

Sri Narasimhan made out another point about the inadequacy of the staff in the Labour Department. I do not consider that the staff is inadequate. The staff is sufficient for the work, but there is a scheme before the Government for the reorganisation of the Factories Department which is now managed by the Labour Commissioner. We intend appointing an independent Chief Inspector of Factories. The scheme is ready and it is under consideration of the Government.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—One more appointment ?

Sri T. SUBRAMANYA.–In one breath you say that the staff is inadequate while in the next breath you say "one more appointment." We cannot satisfy both. What we find is that there is necessity for the Factories Department being managed by a separate individual and therefore we are thinking of appointing a separate man as Chief Inspector of Factories.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—What is the Labour Commissioner doing ?

Sri T. SUBRAMANYA.—He is over worked. We want to have qualified Factories Inspectors. Any Labour Commissioner cannot be qualified in all Departments of the Factories Act, Industrial Tribunal Act, etc. Therefore, a separate Inspector is necessary and we are thinking of appointing one. There is also a scheme for reorganisation of the National Employment Service and the scheme has been sent to the Government of India for their approval. As soon as the approval is received, we are going to reorganise that Department also. In the meanwhile, there is the Regional Provident Fund men. Hitherto the Labour Commissioner was in charge of it. The Government of India have now appointed a separate man and that burden has been taken away from the Labour Commissioner.

There is another point raised by Sri Narasimhan. That is that the equation of posts has not been properly done, and that there has been much injustice done to the erstwhile Mysore Officers. A Cabinet Sub-Committee was constituted to go into this question. The principles which govern the equation of posts had been laid down and according to the strict rules framed by the Cabinet, equation of posts had been made and seniority is going to be fixed according to the equation that the Cabinet has made and I being the Labour Minister, I took pains to see that there was no injustice done either to the erstwhile Mysore people or to the people who have come from outside the old Mysore. According to the strict principles we have framed for our own conduct we have acted and no injustice has been done. If any injustice is done in the equation of posts or the fixing of seniority, the officia, concerned has a right of appeal to the Government of India and they will rectify it, and ours is not final. We have done our best and no injustice is caused. Hon'ble friends will kindly bear with me when I say that we have not done any injustice.

The next point for consideration is about the publication of awards and agreements in the Gazette. Usuallyl we send the awards and agreements in time to be published in the official Gazette. There may be some instances.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—All instances.

Sri T. SUBRAMANYA.—Not all. Because of pressure of work in the Government Press, instead of publishing it this week, they might have published it next week. We have issued strict instructions that they must be published in time and we will do our best to see that the statutory requirements are observed by the Printing Press as also by the Secretariat Department.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—It is mandatory.

Sri T. SUBRAMANYA.—It is mandatory. Sometimes, 'shall' means 'may'; sometimes 'may' means 'shall'. Therefore, it is not such a hard and fast rule as not to be broken even to the extent of one second.

Sri M. C. NARASIMHAN.—Why publish ? I suggest that it need not be published.

Sri T. SUBRAMANYA.—I do not want to retort. I do not want to tickle my young friend. But it does not mean that. If I say that you are a bad man, it does not mean that the next man is good. If I say that we will publish it as early as possible, it does not mean that publication is unnecessary.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Why delay ?

Sri T. SUBRAMANYA.—I have already stated and if my friend Sri C. J. Mukkannappa had the patience or was attentive, he could have known

(SRI T. SUBRAMANYA)

the reason. He is not expected to put cross questions.

The next point was about the plantation labour. The plantation labour housing is a very important matter. In the housing scheme we have provided for certain amount for plantition housing. No planter had come forward to take the money because all properties were mortgaged to banks and he had nothing else to mortgage for the loan that he might borrow. The matter was fully considered by the Labour Ministers' Conference and at that time we decided that we should not enforce the penal clause of the Labour Act. We have to give some more time and we thought of framing the rules and they are ready. Probably without infringing the rules under the Plantation Act, we have to give time and enforce the law. We did not join there to simply drink a cup of coffee. We must have work.

An HON'BLE MEMBER.—For many years the Advisory Committee has not met.

Sri T. SUBRAMANYA.—There was no work before the rules were passed by the Labour Ministers with regard to plantation labour housing. We will call for a meeting of the committee at the appropriate time.

About the Hindustan Machine Tools affair, the matter was referred to the Mysore Labour Minister by the Central Government. We have held enquiry and we have come to tentative conclusions and we would be able to announce our decision very early.

One more thing I have to say is about a word of promise which was held out during the last session with regard to local boards elections. I said when an amendment to the rules was brought by Sri M. Ramappa that the members of the Legislature must be allowed to contest the Chairmanship that I would myself bring in an amendment to the Act because the amendment of the rule will not help. I said so but the Government after fully considering all aspects of the case, considering the usage that is in vogue in other States and keeping in view the spirit of the enactment and also the Balwantrai Committee report, it is difficult to do so. We consulted the Planning Commission also and they have suggested something and we agreed to it. In order to encourage local leadership, I find that the members of the Legislative Assembly and the Legislative Council should not be allowed to contest the Chairmanship unless they come by direct election to that body. Therefore, I do not intend moving an amendment which ordinarily help the members of this House to stand for the election of the chairman.

About copying charges, I understand the difficulty of the labour to pay heavy cost. But it is in accordance with the statutory conditions that they will have to pay. I will have it examined if any relief could be given without violating the law or statutory requirements of the enactment. I will try to give them relief but that is not a promise. I will only examine.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Some members referred to the extension of services of the Employment Officer.

Sri T. SUBRAMANYA.—We have extended his services for three months because by that time we expect the whole thing would be brought into working order. The policy of the Government is that generally we will not give extension unless it becomes absolutely necessary. We have given extension for three months and after three months I hope there will be no occasion to give further extension.

*ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಮಾಗಡಿ (ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಉಪಸಚಿವರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಇಲಾಖೆಯ ಅದರಲ್ಲೂ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಕೈಮಗ್ಗಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲು ಶ್ರೀಮಾರ್ಕ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಮಂಗಳೂರು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಜನರಿಗೆ, ನೇಕಾರರಿಗೆ ರಿಬೇಟ್ ಮುಂತಾದ್ದೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ರಿಬೇಟ್ ಸಲುವಾಗಿ ನಾವು ಬೇರೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ನೇಕಾರರ ಸಂಘಕ್ಕೂ ರಿಬೇಟನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ರಿಬೇಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು

ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದೆ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಯ ಕೆಲಸವೂ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ, ಅದನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗತಾನೆ ಒಂದು ಕಲಂ ಪ್ರಕಾರ ರಿಬೇಟನ್ನು ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಕ್ಲಿಯರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಗೂ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದುಕಡೆ ರಿಬೇಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾಕಡೆಯೂ ಅದೇ ರೀತಿಯಿದೆಯೆಂಬಂತೆ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕೈಮಗ್ಗದ ಸಲುವಾಗಿ ಸೆಸ್ ಫಂಡಿನಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲೂ ಸೇಲ್ಸ್ ಡಿಪೋ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲು 'ರಾಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್' ಡಿಪೋ ಕೇವಲ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿತ್ತು, ಈಗ ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬೆಳಗಾಂಗಳಲ್ಲೂ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಡಿಪೋ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ವೀವರ್ಸ್‌ಗೆ ರಾಮೆಟೀರಿಯಲ್ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಬ್ಲಾಕ್ ಲೆವಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಿಲೀನೀಕರಣವಾಗಿರುವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ರೀ ಕೊತಾವಲೆಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಮೊದಲು ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ರೂರಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಫೈನಾನ್ಸಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಕೇವಲ ಒಂಭತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕೆಂದು, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಸ್ಕೀಂ ಪ್ರಕಾರ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿ ರೀ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡು ಅನ್ವಯಿಸಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಬೇಸಿಸ್‌ಮೇಲೆ ಹೊಂದಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಕೆಳಗೆ ಸ್ಕೀಂಮಾಡಿ ಪುನಃ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ, ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ರೀ ಆರ್ಗನೈಜ್ ಮಾಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು, ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದೇವೆ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ; ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ, ಅದರ ಪ್ರಗತಿ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿಲ್ಲ, ಸ್ಮಾಲ್ ಸ್ಕೇಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಅದು ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ : ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟಿನಲ್ಲಿ 1958ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟುಗಳ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್‌ನ್ನು ಕೈಗೊಂಡೆವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ನಡೆದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಸಲುವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಗದಗ್‌ರವರು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟಿಗೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟಿಗೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಕೊರತೆ ಬಾರದಂತ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿಯನ್ನು ರಿಜರ್ವ್‌ಮಾಡಿ ಇಡುವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀ ಸುಂಠಂಕರ್ ಅವರು ಬೆಳಗಾಮಿನ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್‌ಗಳು ಏನಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಬೇರೆಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಮೊದಲು ನಾವು ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಅನ್ನು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತರುತ್ತಿದ್ದೆವು. P. W. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟೇ ಆಗಲೀ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟೇ ಆಗಲೀ ಅಥವಡ ಯಾವುದೇ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಲೀ ಎಲ್ಲಿ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಕೊರತೆ ಬರುತ್ತದೋ ಆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆಳಗಾಮಿನ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್‌ಅನ್ನು ಬೇರೆಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಇಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾಕಡೆಗೂ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಆರ್ಟಿಜಾನ್‌ಗಳಿಗೂ ಧನಸಹಾಯ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬ್ಲಾಕ್‌ಲೋನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಬೆಳಗಾಮಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಧಾರವಾಡ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿಗೆ 75 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ 60 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ, ರಾಯಚೂರಿಗೆ 90 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಕ್ಕೆ 90 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ, ಬೀದರ್‌ಗೆ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ನಾರ್ತ್ ಕೆನರಾಕ್ಕೆ 75 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಕೂರ್ಗಿಗೆ 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿಗೂ ಸಹಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಹ್ಯಾಂಡ್ಲೂಮ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಸಲುವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ರಿಜರ್ವೇಶನ್ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಹ್ಯಾಂಡ್ಲೂಮ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹ್ಯಾಂಡ್ಲೂಮ್ ಇಂಡ

(ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ವೆಂಕಟೇಶ್ ಮಾಗಡಿ)

ಸ್ಪ್ರಿಯು ಸಲುವಾಗಿ 1952ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ 40 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಜರ್ವೇಷನ್‌ಅನ್ನು ಆದಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಹ್ಯಾಂಡ್ಲೂಮ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಪಾಲಸಿ ಪ್ರಕಾರ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂಟಿಗ್ರೇಷನ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರುಗಳು ಇದ್ದುವು. ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲಾ ಕಡೆಗೂ ಒಂದೇಸಮನಾಗಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ರೀ ಆರ್ಗನೈಜ್ ಮಾಡಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 21 ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಕಡೆಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).—ತಿಪಟೂರಿಗೆ ನಾರಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರ್ಡರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಈಗ ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಮಾಗಡಿ.—ಬ್ಲಾಕ್‌ಲೋನ್ ತಿಪಟೂರು ಸೆಂಟರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆ ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ಈಗ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಅದನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ರೀ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಆಗಿರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಖಾದಿ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಹೇಳುವುದು ಇದೆ: ರಿಬೇಟು ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಲಕ್ಷ್ಯವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪುಗಳಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದೆಯೂ ಸಹ ಅಂಥಾ ತಪ್ಪುಗಳು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಗ್ರಾಂಟ್ ಮುಂತಾದ ಸಹಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿರುವ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಕ್ರಾಫ್ಟ್ಸ್ ಎಂಪೋರಿಯಾಕ್ಕೆ 36 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ತೊಡಕುಗಳು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪೂರ್ಣವಾದ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works).—Sir, I request that I may kindly be permitted to speak sitting as I am not well.

Mr. CHAIRMAN.—Yes.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Mr. Speaker, the Hon'ble Member Sri Sunthankar made observations that the Government of Mysore and the State Electricity Board have failed to give relief to the electricity consumers in Belgaum and failed to deal with the amalgamated company that is supplying power to Belgaum City. I looked into the records and examined if there is any truth in what he was saying. It is true that the consumers have made some allegations againt the amalgamated company. They wanted the Electricity Inspector to take action in this regard. Well, Sir, the main complaint is that the amalgamated company has enhanced the rates unauthorisedly and contrary to law. Representations have been examined by the State Electricity Board and also by Government and they have found no reason to appoint a Rating Committee as required under section 57A and as prayed for by the consumers. As he himself put it, they have already approached the Court for remedy. Under the Electricity Act, Sir, we can only interfere under a certain set of circumstances and it is Government's opinion, and they are also legally advised, that the allegations that are made and the circumstances that are obtaining do not call for interference either by the Electricity Inspector or by the Government. Therefore, I have to say with great regret that Government cannot interfere in the matter referred to by Hon'ble Sri Sunthankar. There are definite provisions in regard to the examination of the accounts of the amalagamated company. The company has a right to change the rates *i.e.* either to increase or decrease them so that they may keep the overall income within reasonable limits prescribed under the law. So, when they exercise their right under the law, it would not be competent either for the Government or for the Electricity Board to interfere in those matters. Therefore, the Hon'ble Member Sri Sunthankar will agree that Government cannot do things outside the scope of law and they cannot act beyond their jurisdiction.

12 NOON

The other day when I was replying to the observations made in connection with the demand of the P.W.D., I thought it would not be relevant to answer certain issues raised in regard to electricity schemes. I prefer to reply to them today.

I should like to submit that the matter has been dealt with comprehensively and replies have been given at very great length. A big statement comprising 23 pages or so setting out all matters of detail and explaining all aspects of the question has been issued in a manner intelligible to the members. The Hon'ble Members who spoke on that day in regard to Sharavathi rates and entrustment of works to contractors did not make out any new points. They only repeated what they said on the previous occasion. Though I do not like to take the valuable time of this House in replying to those points over and over again, still I would prefer to say a few words on them in order to remove the last trace of misconception that might be lingering in the minds of those members.

The members said that they are not worried so much about the entrustment of contracts to big contractors because the situation requires that but they seem to have been worried about the rates accepted by the Government. In these matters the Government have a special machinery to advise as to what rates are reasonable and what rates are not reasonable. We have also set procedures prescribed under rules. All that we have to take into consideration is whether all the rules of procedure have been observed in the matter of entrustment of works to contractors, in the matter of calling for tenders, in the matter of deciding tenders, etc. The second aspect is whether the accepted rates are reasonable or not. These are the only two things that we have to take into account and if the procedures adopted are corrected, then the next question is about the rates. So far as the procedures are concerned, I would like to reiterate with all the emphasis at my command that Government has taken extraordinary care to see that every procedure that ought to be complied with has been complied with and it has taken care to see that the procedures are not violated by the officers and that the provisions of the P.W.D. Code are also complied with.

Coming to rates, to decide what rates are acceptable and what rates are not acceptable we have a machinery and that machinery is a technical machinery. They are people who are competent. That machinery is the technical committee and the high power board. I have already said and it is also made clear in the statement I have made that the Sharavathi Hydro construction Project and other hydro construction projects in this State are all looked into by this board. This board consists of the best technical talent that is available in this country and some of them enjoy all-India reputation. The board also consists of the best administrative talent. It is these people who examine the rules of procedure that are adopted and the rates that are accepted. If the rates are said to be unreasoanble then we must have an agency which is far superior in talent and capacity and it must have facts and figures to justify that the decisions taken by this board are incorrect. Now, so far as I know and so far as Hon'ble Members of this House also know, we have put in the best people that are available in this country. The retired engineers are there, the Finance Secretary is there and the administrative Secretaries for Planning and Public Works Departments are there. After the scrutiny of all these people, if they are said to be incorrect then I have nothing to say. On page 19 of my statement I have given a comparative statement of costs based on the current schedule of rates for 1959-60 and the accepted tender rates. The Hon'ble Members who made those remarks probably have not made a detailed study of that statement. In order that we may appreciate whether a particular rate is reasonable or not, all that we have to do is to compare the rates that were prevailing just before starting the work with such

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

modifications as were necessary to suit the conditions of the contract and the situation obtaining there. We must also compare the rates prevailing in a nearby project of a comparable magnitude. In Statement No. I we have given the average departmental rates at Sharavathy at the time of calling for tenders with necessary additions for appropriate items set out at 'A' below. We have also given column No. 4 which gives the average departmental rates at Bhadra at the time of calling for tenders with necessary additions for appropriate items set out at 'A' below. We have also given the average schedule of rates for 1959-60 and the accepted tender rates in rupees per unit of 100 c.ft. The figures that are given will speak for themselves and I do not want to take the time of the House by going through them. One particular point that was raised by one of the Hon'ble Members was that the surki rate which was Rs. 35 has gone up to Rs. 55. I am only sorry that the Hon'ble Member has not made a close study of my statement. I can emphatically assert that the statement of the Hon'ble Members is far from correct. At the time of calling for tenders, the lowest tender for the supply of surki was Rs. 40 and not Rs. 35 as stated by the Hon'ble Member.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I only insisted that there must be a committee to look into this matter. What is the use of saying all this ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I will come to the question of appointment of a committee at a later stage. Rs. 40 was the rate for the supply of surki at the spot and Government was spending money for transport, loading and unloading, supply of water and lime, supply of health amenities, clearance of jungle, etc. Now, the supply of surki is not of the same type as was being done by the piece workers. The quarries are 2 or 3 or 4 miles away from the work spot, they have to clear the jungle, they have to make their own arrangements to pump up water from the river right up to the work spot, they have to load and unload, they have to bear the expenditure of transport and give us delivery at the work spot. For all this, as against 10 per cent that was prescribed for the piece workers, these people are now given 12½ per cent. If we add to this the extra items of expenditure which are to be incurred by contractors, it will come to Rs. 55.86 for supply of 100 c.ft. of surki. At the time when the piece workers quoted Rs. 40, all these responsibilities were not theirs. The Government was spending money for other items which I just now quoted and those items of expenditure are reflected under different heads of expenditure. Therefore, it is not correct to say that a rate which was about Rs. 35 or 40 was being worked out as against Rs. 55 which was accepted. Therefore I refute the arguments that the rates accepted are high.

Another point that was made out was that labour charges have not varied much from 1954-55. For the benefit of the members of the House I want to place the following information :

The rate paid for a male cooly has risen by 50 per cent.

Female cooly ... raised by 50 per cent

Woddar cooly ... do

Chavalies ... The rate paid in 1957-58 was Rs. 1-8-0 and it has now risen to Rs. 4-8-0.

Therefore, it is not correct to say that the rates have been more or less on the same level from 1954-55.

The hon'ble member brought to my notice that the rate of surki mortar was 0-12-0 in 1954-55. I do not know from what source he has been able to get that information. Here, as sanctioned in the estimate in 1954-55 for rubble masonry in surki mortar the rate provided was Rs. 102-0-0 for 125 Cft. as against Rs. 75 quoted by him. Therefore the statement made by the member is not correct and is far from truth. He stated that the working

rate for earth work was Rs. 4. I can tell the House that the rate provided in 1956-57 was Rs. 4 for all soils. The rate that we are actually giving to a piece-worker today is Rs. 12-8-0 for all soils in Sharavathy. Therefore, the statements made by the hon'ble member in this regard are not correct.

Another point to which the hon'ble member drew my attention was that sand is actually available near about the works. He stated that we have made provision and accepted rates for bringing in sand from 80 miles while actually sand is provided from the site itself. The hon'ble member has not made a close study. It is true that sand is available in Sharavathy. But it is also true that the sand that is available will not meet even the fringe of the problem. Therefore, we have prescribed that the contractors should bring sand 80 miles from the Tungabhadra Valley. The sand that is available at the Sharavathy is kept as a stand-by in order to meet some contingency. When supplies from distance fall short and at times in order to supplement the sand from outside in times of emergency we are providing sand from the valley itself. I may tell the House that we are not so blind as to pay for sand obtained from Sharavathy the same rate as that for sand brought from 80 miles. The rates provided are reasonable considering the distance and we deduct the transport expenses for the transport of sand from that distance.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

The hon'ble member also made another suggestion that a committee consisting of a retired Engineer should go into the question of examining the reasonableness of the rates. All that I would like to submit is that an authoritative body appointed by the Government consisting of men of the highest technical talent is available in the whole of Mysore and almost all the retired engineers have examined this. The Finance Secretary, the Planning Secretary and the P.W.D. Secretary, are all there. When all these men of the highest technical calibre and administrative ability have scrutinised, examined and advised the Government on the reasonableness or otherwise of the rates, it is rather ununderstandable that a suggestion should be made in all seriousness that a retired Engineer with one or two non-officials of this House should be appointed to go into the question and on which I and you have no competence to express an opinion. With these few words, I close my speech.

Sri C. M. ARUMUGHAM.–With whatever facts I have got. I will bring another resolution and again speak on it. That is all I can do. I will bring a resolution to that effect and place it before this House once again. The House must know what exactly is happening. Why don't you appoint a Committee of this House ? I also request the Speaker to refer the matter to the Public Accounts Committee immediately. We want to know what has happened. We cannot wait for five years.

Mr. SPEAKER.—It is a very novel procedure.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಎರಡು, ಮೂರು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಚರ್ಚಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದು, ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮರ ವನ್ನು ಮಿತವಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯದ ಜನಾಂಗದ ಉಪಯೋ ಗಕ್ಕೆ ಕಾದಿರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಇದೆ. ಇದ್ದಂಥ ಮರದ ಉಪಯೋಗವನ್ನು maximum utility ದೃಷ್ಟಿ ಯಿಂದ ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನೇಕರು ಈಗಾಗಲೇ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅರಣ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಮರದ ಉಪಯೋಗದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವಾದುದು. ಈ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ಇದರ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗಾದರೂ ಅಂತಹ ಸೂಚನೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದು ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚಿಪ್‌ಬೋರ್ಡ್, ಹಾರ್ಡ್ ಬೋರ್ಡ್, ಫೈಬರ್ ಬೋರ್ಡ್, ಪಾರ್ಟಿಕಲ್ ಬೋರ್ಡ್, ಸ್ಟ್ರಾಬೋರ್ಡ್, ಕಾರ್ಡ್‌ಬೋರ್ಡ್ ಇಂಥಾ 8-10 ಮರಗಳನ್ನು ನಿರು ಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿದ್ದ ಭಾಗಗಳು ಎಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಅಂಥಾದ್ದರಿಂದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆ ಆಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಆಫೀಸರೊಬ್ಬರನ್ನು ಪರದೇ ಶದಲ್ಲಿ ಈ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀ ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬರು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್)

ವುದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಅವರು ಬಂದು ಈಗ Utilisation Department ನ head ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಅನೇಕ ಸ್ಕೀಮುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು; ಆದರೆ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ World Agricultural Fare ನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೋಗಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಸ್ಕೀಂಗಳನ್ನು ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಇಂಥಿಂಥ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಇಂಥಿಂಥ Raw-material ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಇಂಡಿಕೇಷನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ಲೈವುಡ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, Saw mills ಗಳಲ್ಲಿ treatment plant ನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಈ ಮೊದಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳದೆ ಉದ್ಯೋಗ, ಧಂಧೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ Raw-materials ಏನೇನು ಸಿಕ್ಕಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಿನರಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ವಿಷಯ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮೈನಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಜಿಯಾಲಜಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ತೆರೆದದ್ದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಉತ್ತಮವಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದುರು ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕಾರು ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. 20-25 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದುರು ಎಲ್ಲಾಪುರ, ಪುತ್ತೂರು, ಹೊಸನಗರ, ಕೊಡಚಾದ್ರಿ ಮತ್ತು Western ಪೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಸಮೀಪವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾಯಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದ ನಂತರ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಯಿಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಯ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ರೋಡ್‌ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ನಿಜಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಅಂಥಾ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಗೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸರಕಾರದವರು 2--12-1959 ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸ್ಕೀಂ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಸನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಸ್ಕೀಂನ್ನು approve ಮಾಡಿದರು. ಅದರಂತೆ ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್‌ಪ್ರಕಾರ application ಹಾಕಿದ್ದೆವು. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರು objection ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು, ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರು. 29-1-60 ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ರಿಟ್‌ಪೆಟಿಷನ್ ಅವರು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿ ತಡೆ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದರು.

ಸ್ಟೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—You notified that you would nationalise it on 1-10-1959. Meanwhile private operators also submitted an application for renewal.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—1-10-1959 ರಲ್ಲಿ ಹಾಸನದ್ದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆನೆಕಲ್ಲಿನದು ಇತ್ತು. ತಾವು ಕನ್‌ಫ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—On 1-10-1959, the notification says, you intend to take the routes.

Sri K. F. PATIL.—But our scheme was approved by Government on 22-12-1959.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—Without approval how did you notify that these routes would be taken up on 1-10-1959 ?

12-30 P.M.

Sri K.F. PATIL.—The Hon'ble Member does not know the rules. The schemes will have to be published ; objections will have to be called for and they will have to be heard and finally the schemes will have to be approved. Then the General Manager will have to apply for permits. That is the procedure.

ಆನೆಕಲ್ ಬಸ್‌ಲೈನ್ ವಿಷಯ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸ್ ನಡೆದು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮೂರು issues ಮೇಲೆ decision ಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ರಿನ್ಯೂ ಮಾಡಿ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಅದು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪರ್ಮಿಟ್ಟಿಗೆ ಅಪ್ಲೈ ಮಾಡಿದ 14 ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ಬಸ್ ಸರ್ವಿಸ್ ರನ್ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. The approved scheme should be implemented as a whole and not in parts. ಮೂರು ಮಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ decision ಆದಮೇಲೆ ಆನೆಕಲ್ ಬಸ್ ಲೈನ್ ಬಗ್ಗೆ 5-1-1960 ನೇ ದಿನ ತಡೆ ಆರ್ಡರ್ ಬಂದಿದೆ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದ್ದ ವಿಷಯ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

(1) the competence of the state to go into trade or business without legistative sanction ;

(2) the question of discrimination of operators within the area of Anekal ;

(3) the question of bias of Chief Minister to decide the issue for the state Government.

ಈ ಮೂರು ಅಂಶಗಳು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ

ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ legal implications ಇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೆ ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಡ್ರೈವರ್ ಇವರ ರೀತಿ ನೀತಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನೇಕ ಸಾರೆ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕಂಡಕ್ಟರು ಮತ್ತು ಡ್ರೈವರುಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಸೌಜನ್ಯತೆಯಿಂದ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ಸೂಚನೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಆರ್ಡರ್ ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ರೂಲ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ pilfeage ಆಗುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದಾಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು, ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪೋಲಿಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ Dy. S. P. ಮೂಲಕ ಚೆಕಿಂಗ್ ಸ್ಟಾಫ್ ಇಡಬೇಕೆಂದೂ ಆಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಸಹ ಆಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವಿದೆ. ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ದಕ್ಕೂ, ಖರ್ಚು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಯಿತು, ಮೈಲೇಜು ಎಷ್ಟಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ರಮದ ಫಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಬಸ್‌ದರ ಏಕರೀತಿಯಾಗಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಈ ಬಸ್‌ರೇಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿವೆ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ರೇಟು ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಮಧ್ಯಮಮಾರ್ಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರ ಯೋಚಿಸಿದೆ. ರಿಲೀಫ್ ಕೊಡಲು ನಾವು ಆತುರರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಿಷಯ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶ ಬೇಕು. 8-10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವರಮಾನ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ತಕ್ಕ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಅತಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಸೂಕ್ತನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—You did not tell us about the bus shelters and bus stands.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್—ಬಸ್‌ಷೆಲ್ಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆಪ್ರಯತ್ನನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 100 ಷೆಲ್ಟರುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ 75 ಷೆಲ್ಟರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬಸ್ ಷೆಲ್ಟರುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಮೈಸೂರು ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂಗೇರಿ, ರಾಮನಗರ ಷೆಲ್ಟರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಸಿ ಇದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಶಿರಾದಲ್ಲಿ ಸಹ ಕಟ್ಟಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಆದ ರೋಡುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೇ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ತೀವ್ರ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ (ಗಾಂಧೀ ನಗರ).—ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಹತ್ತುವುದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇಳಿಯುವ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆಗುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಎಲ್ಲ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಹತ್ತುವುದು ಒಂದು ಕಡೆ ಇಳಿಯುವದು ಈ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಮಾಡುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಬಸ್ ಷೆಲ್ಟರ್ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೂ ಎರಡೆರಡು ಬಸ್ ಷೆಲ್ಟರುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Will the Government consider the question of increasing the number of buses on routes which are nationalised ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

*Sri B. D. JATTI (Chief Minister).—Sir, I am grateful to all the Hon'ble Members who have participated in the debate and made very useful suggestions, particularly regarding industries, large scale, medium scale and small scale.

Hon'ble Member Sri Gadag stressed one point, namely, that the Government of Mysore should try to start new industries in the rural areas more and more. He also suggested that the local artisans should be helped more and more to develop their art and also to produce the necessary things which will be useful for the villagers. That suggestion has been kept in view, and proceeding on those very lines, necessary help in the from of licensing, technical help and raw materials and also necessary facilities for marketing are being provided for the people who are doing this work in the rural areas. Last time also, he had raised some points regarding the starting of new industries in the areas which are really backward as compared to the old Mysore State. I had replied on that

(SRI B. D. JATTI)

occasion and I do not wish to repeat the same thing. In addition, I can only say that very recently, two more sicences have been issued by the Licencing Committee for starting two more sugar factories—one will be at Mudhol in Belgaum District and the other at Gangavati in Raichur District. I hope that people will come forward to get two or three more licences in the remaining areas also......

Sir, a point was made out by Hon'ble Srimathi Vijaya Raghavendra Rao for starting a cement factory near Wadi. The Associated Cement Company has a proposal to start a cement factory near Wadi. A new cement factory under the management of the Bagalkote Cement Company at Nagargali is under consideration. I made a reference about it last time also.

A point was raised regarding the nomination of three Directors on the Bagalkot Cement Factory. According to my information, in all there are 12 Directors who are on that board. Out of that 12, three are nominated by the Government of Bombay. Since the shares are to be transferred to the Government of Mysore and we are corresponding with the Bombay Government in that matter, no sooner are the shares transferred than the three Directors nominated now by the Government of Bombay will be nominated by the Government of Mysore.

SRI K. P. GADAG.—There has been considerable delay.

SRI B. D. JATTI.—Now that it is known that the Bombay State is to be bifurcated shortly, the Government of Bombay is very anxious to transfer the shares in the name of the Government of Mysore. So, there will not be any delay.

Yesterday, the Hon'ble member Sri Mallaradhya has raised about eight or ten points. I think it will not be possible for me to give a reply to all those points in detail looking to the short time at my disposal. I will, however, try to reply to them as far as possible.

The inportant point was regarding the conversion of the M.I.S.W. into a corporation. What the advantages and disadvantages are, are to be looked into by the Hon'ble Members of this House and by the Government. The disadvantage as mentioned by many members is that we will have to pay income tax. The advantages are that there will be increased employment, increased production and prosperity of the locality in particular and the State in general. We will get revenue in the form of sales tax and also a little more share in the income tax pool. The fear that we will have to pay income tax if it is converted into a corporation is not after all justified because the Central Government have on the anvil a legislation to subject all Government industrial concerns run departmentally also to income tax. If that Bill is passed, this argument will have no force at all.

Regarding the point about efficiency in management made by the Hon'ble Member Sri Mallaradhya, it is a point which has to be taken into consideration. The present board consists of several members from this House and the Upper House. There are people who have got at least some experience in some of the industries. I must admit that all the members who are working on the various boards may not be experienced. But experience is a thing which we get when we get opportunities to work. If we are not put on these boards, how can we get experience? If only experienced people are taken on them, then it will become a sort of monopoly for old perple. There must be a certain percentage for old people and a certain percentage for new people on these boards and committees. Then, both will get better experience and will improve the efficiency in management.

If we take into consideration the concessions enjoyed by the Government works in respect of power, fuel, etc., and if we deduct them, perhaps the profit which we are now getting will not be there. We have now decided to aboli sh all these concessins and we will have to work on commercial lines so that any concern which is run by the Government should also compete.

with private concerns and there should not be any differentiation between a private concern and a Government concern.

It was asked : Have we decided to convert it into a corporation because we depend entirely upon the Government of India for financial assistance ? That is one of the points for canside-ration. If we go into the open market for getting money, as all Hon'ble Members know, we have got certain limitations. Here, without any limitations we will be in a position to get as much money as we require from the Government of India and the rate of interest will also be reasonable.

Sri J. B. MALLARADHYA.—What in the concession in the rate of interest ?

Sri B. D. JATTI.—We will get at a lesser rate than in the open market. The Government of India is not insisting that their share or participation should be more than 50 per cent. They are willing to paricipate if they are allowed to purchase up to 40 per cent or even less than that. There is no fear that they will have an upper hand in this corporation. That is why we are in a mood to convert it into a corporation. We will have more than 51 per cent share in the corporation.

Sri C. K. RAJAIAH SETTY.—Do they accept your management ?

Sri B. D. JATTI.—If our share is more than 51 there will be no difficulty. They may send one or two nominees and we will have a majority.

Sri L. S. VENKAJI RAO.—Is it official or non-official majority ?

Sri B. D. JATTI.—That is a matter left to Government. If we find non-officials like Sri Venkaji Rao and if they are prepared to serve on the management, we will request them to do so. We do not make much difference between official and non-official majority. We only look to the expert knowledge of members.

Regarding the scheme for the production of special alloy, tool steel, stainless steel, ferro silicon, etc., the representatives of the consulting engineers appointed by the Government of India, namely, Dastoor & Co., have already visited the works and the works have made out a strong case for location of smaller plants for the production of these things. We have proposed that the stainless steel plant should be of 15,000 tons annual capacity and the tool steel plant should be of 3 to 5 thousand tons annual capacity. As regards the ferro silicon plant, it is manufacturing the requirement of the country. We have decided to expand it to a capacity of 20,000 tons.

Sri J. B. MALLARADHYA.—As between Orissa and our State, what is the position ?

Sri B. D. JATTI.—There must be some difference. We will have to work according to our capacity.

Now, I shall give some of the details of the proposed corporation required by the Hon'ble Member. The authorised capital is Rs. 20 crores and the issued capital Rs. 12 crores—all to be subscribed by the State Government for the present. If we really need any assistance, we will go to the Government of India. The first Board of Directors of the corporation is proposed to consist of the Minister in charge of Industries, Secretary to Government, Finance Department, Secretary to Government, Commerce and Industries Department, the Managing Director of M.I.S.W. and the Chief Conservator of Forests. The Controller of Capital Issues is being addressed in the matter of according sanction.

Sri J. B. MALLARADHYA.—If your capital is Rs. 12 crores, whether the Government of India......

Sri B. D. JATTI.—For the present we have not approached them. If we have to approach them we will do so on one condition that their shares should not exceed 40 per cent.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Why non-official members are not there ?

Sri B. D. JATTI.—For the present we will continue. Later on we will have to take non-officials. We will consider the experience of various members like the Hon'ble Member.

(SRI B. D. JATTI)

Sir, before I conclude I want to say a word that the net profits credited to the Government from Mysore Iron and Steel Works is Rs. 52.03 lakhs and the gross income is Rs. 125.34 lakhs. Sri M. C. Narasimhan suggested that survey works should be carried on in K.G.F. area. The Geophysical Survey of India has been carrying on geophysical and geological survey for the last six years and their activities are being continued including diamond drilling work in the field. The present activities are limited to depths of 500 feet and they are not going below. It is a point for consideration whether we have to attempt to go at deeper levels. We will try.

It was made out that there was no research department. There ia a research department in existence on the field and it carried on research not only on good mines but also on rock bursts. There is one Professor by name Potts and he has investigated into the matter and has given a report. Recently an officer of the Mines was deputed to work under Professor Potts. He has been trained and is doing the work that Professor Potts did. the Kolar Gold Fields will be converted into a Corporation. The Controller of Capital Issues has already been requested to grant permission to issue the Capital. The proposed authorised capital of the company would be Rs. 2 crores divided into 2,00,000 shares of Rs. 100 each. For the present, as suggested for the Bhadravati Iron and Steel Works, the first Board of Directors will consist of five members. They are :—

The Minister in charge of Kolar Gold Field Undertakings;

The Secretary to Government, Commerce and Industries Department;

The Secretary to Government, Finance Department;

The Managing Director of the Company;

A representative of the Consulting Engineers, M/s. John Taylor & Sons.

Sri M. C. Narasimhan made out a point that the fees which we are giving to the Consultant is very heavy. Since they are associated with these Mines for a long time they should be continued till such time we feel that our consultants can give the same advice. We are not only interested in training our people but the policy of the Government is to reduce the number of foreigners. We have brought down the number from 47 to 5. Here also our officers are being trained and they are working in the Mines. They are doing really good work and wherever our officers are quite efficient we dispense with the services of foreigners. We would be the first persons to bid them good bye, provided our men can take up the job.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Even amongst foreigners, you are sending away the experts and retaining non-experts. What is the good of having persons without experience? We have Indian Officers and they too are experienced. Still you have made them work under foreigners who are not experts.

SRI B. D. JATTI.—That is a point which needs serious consideration. There are some experts who are required here. But they are not prepared to stay here in spite of cajoling them and giving them more. Still they insisted on going away. What can we do? What Sri C. M. Arumugham says in correct to a certain extent but it is not applicable to all.

SRI C. K. RAJIAH SETTY.—Is the amount of 4 lakhs free from income tax?

SRI B. D. JATTI.—They have to pay income tax. A point was raised by Sri M. C. Narasimhan that necessary facilities and amenities were not given to the workers. It is not entirely correct, because we have already got 676 cement houses canstructed. In addition to this, the Government have drawn up plans for providing housing at an estimated cost of Rs. 5 lakhs for the betterment of living conditions of the people working there. A cooling

machinery has been got in the Mines and it will be possible for the workers to work better.

Regarding the depletion of staff in the Kolar Gold Field, I have tried to reply and as I have stated already it is really a hard job to work in the Mines and particularly in our Mines which are supposed to be the deepest ones in the entire world. Some people said that the Mines in South Africa are the deepest but after enquiry I find that our Mines are the deepest. Unless the people have stamina and particular kind of character it is not possible for them to work in these Mines. So all amenities have to be given and will be given. The Hon'ble Member stated that the cost of crushing per ton has been brought down. It is correct. As compared to the cost previously incurred, it has now been brought down.

The Hon'ble member Sri M. C. Narasimhan wanted to take credit for labour. It is not correct. The labourers have worked very hard and that is why it has been possible to crush more and produce more. At the same time it is equally due to the efficiency of the management we have been able to turn out good work. If credit is to be given let it go to the management also. The labour has also worked well and that is the reason why the Government wanted to give bonus. Really speaking, the workers were not entitled to it, but looking to their performance we gave it. That is the attitude of the management of the Government of Mysore.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Are the labourers satisfied with lip sympathy ?

Sri C. M. ARUMUGHAM.—After our Chief Minister became the Chairman, they are satisfying the labourers to a considerable extent. We are prepared to give 50 per cent credit to our Chairman.

Sri B. D. JATTI.—Let not the Hon'ble Member Sri C. J. Muckannappa admit. At least Sri C. M. Arumugham who is there, if he gives 50 per cent credit, it is worthwhile.

A point was made out regarding the Hutti Gold Mines. The Hon'ble Member may read the report carefully and if he makes any suggestion we will consider it.

I do not wish to take more time of the House, so I shall close the speech.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That the respective sums not exceeding the amounts shown in the list of demands circulated to the members be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period ending 31st day of March 1961, in respect of Demands Nos. 27, 49, 28, 19, 44, 7, 54, 52, 18, 38, 57, 58, 1, 3, 4, 6, 7A, 8, 33, 34, 35, 36, 37, 55 and 56."

The motion was adopted.

[As directed by the Chair, the Motions for Demands for Grants which were adopted by the House are reproduced below].

Demand No. 1.—TAXES ON INCOME OTHER THAN CORPORATION TAX.

4. *Taxes on Income other than Corporation Tax.*

"That a sum not exceeding Rs. 2,10,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Taxes on Income other than Corporation Tax'."

Demand No. 3.—STATE EXCISE.

8. *State Excise Duties.*

"That a sum not exceeding Rs. 24,30,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'State Excise'."

Demand No. 4.—STAMPS.

9. *Stamps.*

"That a sum not exceeding Rs. 3,31,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Stamps'."

Demand No. 6.—REGISTRATION.

11. *Registration.*

"That a sum not exceeding Rs. 14,19,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of march 1961, in respect of 'Registration'."

Demand No. 7.—MOTOR VEHICLES ACTS—ADMINISTRATION.

12. *Taxes on Vehicles.*

"That a sum not exceeding Rs. 12,84,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Taxes on Vehicles'."

Demand No. 7A.—SALES TAX—ADMINISTRATION.

12A. *Sales Tax.*

"That a sum not exceeding Rs. 26,97,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Sales Tax'."

Demand No. 8—OTHER TAXES-ADMINISTRATION.

13. *Other Taxes and Duties.*

"That a sum not exceeding Rs. 1,07,67,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Other Taxes and Duties'."

Demand No. 18—PORTS AND PILOTAGE.

30. *Ports and Pilotage.*

"That a sum not exceeding Rs. 9,35,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Ports and Pilotage'."

Demand No. 19.—SCIENTIFIC DEPARTMENTS.

36. *Scientific Departments.*

"That a sum not exceeding Rs. 8,79,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Scientific Department'."

Demand No. 27.—INDUSTRIES INCLUDING SERICULTURE AND CAPITAL OUTLAY ON INDUSTRIAL DEVELOPMENT.

43. *Industries and Supplies and* 43-A *Capital Outlay on Industrial Development.*

"That a sum not exceeding Rs. 17,94,08,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Industries and Supplies and Capital Outlay on Industrial Development'."

Demand No. 28—MISCELLANEOUS DEPARTMENTS.

47. *Miscellaneous Departments.*

"That a sum not exceeding Rs. 80,63,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Miscellaneous Departments'."

Demand No. 33.—TERRITORIAL AND POLITICAL PENSIONS.

54-*A*. *Territorial and Political Pensions.*

"That a sum not exceeding Rs. 4,69,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Territorial and Political Pensions'."

Demand No. 34.—PRIVY PURSES AND ALLOWANCES.

54-*B*. *Privy Purses and Allowances of Indian Rulers.*

"That a sum not exceeding Rs. 49,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Privy Purses and Allowances of Indian Rulers'."

Demand No. 35.—SUPERANNUATION ALLOWANCES AND PENSIONS.

55. *Superannuation Allowances and Pensions.*

"That a sum not exceeding Rs. 1,98,75,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year 31st day of March 1961, in respect of 'Superannuation Allowances and Pensions'."

Demand No. 36.—COMMUTATION OF PENSIONS.

55–*A*. *Commutation of Pensions financed from Ordinary Revenues.*

"That a sum not exceeding Rs. 7,13,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Commutation of Pensions Financed from Ordinary Revenues'."

Demand No. 37.—STATIONERY AND PRINTING.

56. *Stationery and Printing*

"That a sum not exceeding Rs. 64,44,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Stationery and Printing'."

Demand No. 38.—MISCELLANEOUS.

57. *Miscellaneous.*

"That a sum not exceeding Rs. 1,71,47,700 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961 in respect of 'Miscellaneous'."

Demand No. 44.—ROAD AND WATER TRANSPORT SCHEMES.

LXVI-A. Receipts from Road and Water Transport Schemes—Working Expenses.

"That a sum not exceeding Rs. 5,91,20,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Receipts from Road and Water Transport Schemes—Working Expenses'."

Demand No. 49.—INDUSTRIAL DEVELOPMENT.

72. *Capital Outlay on Industrial Development.*

"That a sum not exceeding Rs. 2,22,43,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Capital Outlay on Industrial Development'."

Demand No. 52.—CAPITAL ACCOUNT OF ELECTRICITY SCHEMES OUTSIDE THE REVENUE ACCOUNT.

81-*A*. *Capital Outlay on Electricity Schemes.*

"That a sum not exceeding Rs. 12,58,03,330 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Capital Outlay on Electricity Schemes'."

Demand No. 54.—CAPITAL OUTLAY ON ROAD AND WATER TRANSPORT SCHEMES.

82-*B*. *Capital Outlay on Road and Water Transport Schemes outside the Revenue Account.*

"That a sum not exceeding Rs. 1,13,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1964, in respect of 'Capital Outlay on Road and Water Transport Schemes'."

Demand No. 55.—COMMUTED VALUE OF PENSIONS.

83. *Payments of Commuted Value of Pensions.*

"That a sum not exceeding Rs. 7,23,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Commutation of Pension'."

Demand No. 56.—PAYMENTS TO RETRENCHED PERSONNEL.

85. *Payments to Retrenched Personnel.*

"That a sum not exceeding Rs. 2,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Payments to Retrenched Personnel'."

Demand No. 57.—CAPITAL OUTLAY ON SCHEMES OF GOVERNMENT TRADING.

85-*A*. *Capital Outlay on Schemes of Government Trading.*

"That a sum not exceeding Rs. 1,82,74,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Capital Outlay on Schemes of Government Trading'."

Demand No. 58.—ADVANCES AND LOANS.

P. *Loans and Advances by State Government.*

"That a sum not exceeding Rs. 8,21,77,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of 'Loans and Advances by the State Government'."

Mr. SPEAKER.—The House will now rise and meet at 1 P.M. on Monday.

The House adjourned at One of the Clock to meet again at One of the Clock on Monday, the 18th April 1960.